



FAGBLADET FOA

RENGØRING
PRESSER
DAGPLEJERE

SIDE 6

LOKALLØN

DEN LIGE VEJ TIL HØJERE LØN

SIDE 8



Kompetence-
løft på alle
niveauer

HAR DU FREMTIDSSIKRET DIN VÆRDI PÅ ARBEJDSMARKEDET?

Med stærke almene kompetencer kan du bedre selv bestemme, hvordan dit arbejdsliv skal forme sig.

Du kan øge din værdi ved at få nye kompetencer gennem efteruddannelse på et af landets VUC-centre.

Du finder dit nærmeste VUC på
www.vuc-erhverv.dk

VUC-ERHVERV
MERE END UDDANNELSE

Scan og
læs mere



PlusJulekalender.

Vind præmier for over
100.000 kr.



Tilmeld dig på jul.pluskort.dk

FOA

PlusKort.

INDHOLD

Chefredaktørens leder

SIDE 4

**Fag og fremtid: Coronarengøring
presser dagplejere**

SIDE 6-7

FOKUS Lokalløn

Sådan får du succes med at
forhandle mere i lønposen

SIDE 8-13

Groft sagt

SIDE 14

**Min vej: Fra Somalia til social-
og sundhedshjælper i Aalborg**

SIDE 15

Formandens klumme & debat

SIDE 16-17

Snapshot: Bemandet legeplads

SIDE 18-21

Fagligt talt

SIDE 22

TEMA Flere får angst

Få gode råd til at støtte børn med angst

SIDE 24-29

Kend din ret: 25.000 kroner til kurser

SIDE 30

Kollegakram

SIDE 31

**Brug FOA: Fyrede portører
fik medhold**

SIDE 32-33

INDBLIK Anden coronabølge

Nordjyder og forsker giver tip
til at holde liv i fællesskabet

SIDE 34-39

Tæt på: Klimaafgifter

SIDE 40-41

Forskerzonen: Børns sprogudvikling

SIDE 43

**Faglig praksis: Mindre legetøj
giver ny inspiration**

SIDE 44-45

A-kassen: Nærmere at booke samtale

SIDE 46

Mad på farten

SIDE 47

Det sker

SIDE 48-49

Quiz

SIDE 50

**SNAPSHOT
BEMANDET
LEGEPLADS**

SIDE 18

**TEMA
BØRN MED
ANGST
SIDE 24**

**FAG OG
FREMID
RENGØRING
PRESSER
DAGPLEJERE
SIDE 6**

I MARTS OPLEVEDE VI CHOK OG FRYGT – MEN OGSÅ ET ADRENALINKICK
TIL FÆLLESSKABET. OG SÅ KOM ANDEN BØLGE. **SIDE 36**

MALENE FRIIS ANDERSEN
PSYKOLOG OG ARBEJDSLIVSFORSKER



Ansv. chefredaktør Gitte Hejberg · gith@foa.dk · 46 97 24 58 · Redaktionschef Morten Bruun · mobr@foa.dk
46 97 23 97 · Udgiver FOA · Staunings Plads 1-3, 1790 København V · 46 97 26 26 · foa.dk · foa@foa.dk

STIL KRAV – OGSÅ TIL LOKALLØN

VELKOMMEN | FOA har netop udvekslet krav med de kommunale og regionale arbejdsgivere forud for de kommende måneders forhandlinger om nye overenskomster (OK21). FOA går blandt andet til forhandlingerne med et entydigt krav om, at de lavtlønnede faggrupper skal have et særligt lønloft. Også selvom den danske økonomi er præget af den langvarige coronakrise. Men det er ikke kun ved det centrale forhandlingsbord, at slaget om lønnen skal stå.

Det handler også om de lokale lønkroner. Alle medlemmer har ret til at forhandle løn én gang årligt, men den rettighed er der mange, der ikke kender. Og det kan komme til at koste på lønsedlen, hvor berettiget betaling for særlige opgaver og nye kompetencer glimrer ved deres fravær. Måned efter måned.

Fagbladet FOA møder i dette nummer Arne Pino og Rikke Christiansen, som begge er steget i løntrin efter en lokal forhandling. Det giver dem cirka 1.000 kroner ekstra om måneden. I Rikkens tilfælde skulle der dog gå hele 10 år, før hun så sin første lokale lønkrone.

De lokale lønforhandlinger bør foregå hyppigere og fungere bedre, pointerer FOA, som nu bringer lokallønnen ind på bordet som et krav til de centrale overenskomstforhandlinger.

Og så skal tillidsvalgte og ansatte også selv øve sig i løbende at blive bedre til at rejse lønkrav over for cheferne – eksempelvis i forbindelse med et jobskifte.

God jul fra Fagbladet FOA. Må I have et lykkebringende – og lidt mere indbringende – nytår. ★

Gitte Hejberg
GITTE HEJBERG
ANSV. CHEFREDAKTØR

LÆS MERE
OM LOKALLØN
SIDE 8

”

ALLE MEDLEMMER
HAR RET TIL AT
FORHANDLE LØN
ÉN GANG ÅRLIGT,
MEN DEN RETTIGHED
ER DER MANGE, DER
IKKE KENDER.



@GITTEHEJBERG



HVAD MENER DU?

Hvordan oplever
du lokalløn?

AF TOBIAS STIDSEN



En svær opgave

Claus Bovin

Chauffør, Nordsjællands Brandvæsen, tillidsrepræsentant

Jeg har forhandlet de lavtlønnede op. Men derefter er det svært. Jeg er ikke sikker på, at lokalløn er en god løsning, så længe vi ikke er dygtigere til det. Der er mange, som ikke har en tillidsrepræsentant. Hvem husker dem?



Jeg fik nej

Bettina Staal

Social- og sundhedshjælper, hjemmeplejen, Slagelse Kommune

Jeg kom på et tidspunkt i et voldsomt hjem. Jeg følte, jeg var med til at trække et tungt læs. Derfor søgte jeg om løntillæg, men fik afslag og fik at vide, at jeg ikke levede op til kriterierne for lokalløn.



Mere åbenhed

Martin Assentoft

Paramediciner, Præhospitalet Næstved, Region Sjælland

Jeg synes, der er meget hemmelighedskræmmeri omkring det. Det er demotiverende. Hvis det blev meldt åbent ud, hvorfor nogen fik en lønstigning, ville det også virke som en anerkendelse.

FÅ TIPS TIL ET GODT ARBEJDS- MILJØ I EN CORONATID

10 måneder med corona har påvirket arbejdsmiljøet og ikke mindst det uformelle samvær mellem kolleger. Det viser de resultater, som en forskningsgruppe er kommet frem til efter at have studeret arbejdsfællesskaber under coronakrisen. Den udvikling vil forskerne gerne påvirke, og 30. november lancerede de en hjemmeside med viden, tips og redskaber. En af forskerne, Malene Friis Andersen, håber, at både ledere, medarbejdere og tillidsvalgte vil lade sig inspirere.

SE OGSÅ
INDBLIK
SIDE 34



Læs mere
coronatrivsel.dk

1.

januar er sidste frist for
at blive medlem af FOA og
dermed være berettiget
til penge, hvis OK21 ender
med strejke eller lockout.

FØLG MED I OK21

Når forhandlingerne om nye overenskomster går i gang i begyndelsen af 2021, bliver der rig mulighed for at følge med i forløbet. Traditionen tro kommer der løbende nyheder på fagbladetfoa.dk og på foa.dk's tema om OK21. Og som noget nyt har forbundsformand Mona Striib en videodagbog, hvor hun fortæller om forhandlingerne. Du kan følge videodagbogen på facebook.com/foaformand, hvor Mona Striib allerede har lagt de første hilsener op.



AF HJERTET TAK

Kersti Runland, 53-årig billedkunstner og galleriejer og med en fortid som social- og sundhedsassistent, er imponeret over den indsats, som blandt andre social- og sundhedsansatte, rengøringspersonale, politibetjente og butiksansatte har ydet under coronakrisen. Ikke mindst i den indledende fase, hvor alt var usikkert, og frontpersonalet ikke kendte konsekvenserne. Som en særlig hilsen til dem har Kersti Runland lavet en plakat, som hun foreløbig har foræret til 100 arbejdspladser. "De mennesker bliver tit overset. Jeg synes, vi skylder dem alle en stor tak," siger hun.

Hver dagpleje sin løsning

Mange dagplejere er pressede af de skærpede corona-rengøringskrav. Ansvar og dermed løsningen ligger hos kommunerne, mener FOA.

AF MALIN SCHMIDT | FOTO: NIELS ÅGE SKOVBO



gedede rengøringskrav presser stadig dagplejerne i en grad, så de må indtage pauser, har overarbejde og gør rent, mens børnene er der. Det viser en ny undersøgelse fra FOA.

”Kommunerne skal tage en dialog med dagplejerne, så de kan få lov til at udfylde deres kerneopgave, nemlig det pædagogiske arbejde. De skal bruge deres tid på børnene og ikke på hygiejnisk rengøring,” siger Kim Henriksen, formand for Pædagogisk Sektor i FOA.

I Halsnæs Kommune får dagplejerne eksempelvis rengjort deres legetøj om natten, så det står klar næste morgen, inden børnene møder.

”Vi har 16 dagplejere, der har taget imod tilbuddet, og det er de rigtig glade for,” siger Hanne Højer, leder af rengøringsvirksomheden i Halsnæs Kommune, der også sender rengøringspersonale ud til dagplejerne ved mistanke om coronasmitte.

”Det gør, at vores pædagogiske personale kan koncentrere sig om børnene,” siger hun.

Har brug for åbningstiden

I Rebild Kommune tilbød man i foråret dagplejerne ekstern rengøringshjælp. Ifølge centerchef for Børn og Unge, Lene Hvilsom Larsen, er udgangspunktet altid en dialog med lederen, der træffer en individuel vurdering i forhold til, hvad vi i kommunen kan gøre for at hjælpe den enkelte dagplejer.

”Det giver ikke mening hos os at skruer på dagplejernes åbningstid, for forældrene har brug for den. Derfor ser vi på, hvordan vi ellers kan hjælpe de dagplejere, der for eksempel har børn i hele åbningstiden,” siger hun.

I Rebild Kommune er rengøringskravene igen blevet mindre, så hjælpen er i flere områder udfaset, og sådan er det i mange kommuner, der har kompenseret dagplejerne med for eksempel afspadsering. Men dagplejerne er stadig pressede, lyder det fra Kim Henriksen, der peger på, at kommunerne skal finde ud af, hvordan man kan løse problemerne hos den enkelte.

”Det er kommunernes ansvar, at dagplejerne har en arbejdsdag, der hænger sammen. Det

DET SIGER DAGPLEJERNE

- 98 % oplever øgede rengøringskrav.
- 64 % af dem bruger pauser for at nå det.
- 46 % arbejder over.
- 46 % gør rent, mens børnene er der.
- 24 % gør rent sammen med børnene.
- 21 % har mindre tid til børn, planlægning og dokumentation.

KILDE: FOA-UNDERSØGELSE, OKTOBER 2020, 342 DAGPLEJERE FRA 83 KOMMUNER DELTOG

DAGPLEJER TINA OLESEN:

ET KVARTERS HJÆLP VAR GULD VÆRD

En halv time om dagen bruger dagplejer Tina Olesen på at tørre kontaktflader af, vaske gulve og rengøre legetøj. Noget gør hun, mens børnene er der, andet bliver klaret, før de bliver afleveret klokken 6.45, og efter de er hentet 16.30.

”Rengøringen lurer i baghovedet hele tiden, og det er jo børnene, det går ud over i sidste ende. Det kan ikke undgås, at det tager lidt af nærværet,” siger Tina Olesen.

Netop derfor så hun gerne, at Rebild Kommune ligesom i foråret ville tilby-

de hende og kommunens andre dagplejere ekstern rengøringshjælp.

Gav en ekstra trykthed

”Hende, der kom hos mig, var der kun cirka et kvarter, hvor hun vaskede gulve og kontaktflader om morg-



gælder også deres overenskomstaftalte ret til pauser. For nogle kan løsningen være, at der kommer rengøringshjælp

udefra, eller at de får afhentet legetøj, der bliver afleveret rengjort morgenen efter.” ★ MASCH@FOA.DK

Tina Olesen, der er dagplejer i Rebild Kommune, fik i foråret hjælp til rengøring. Hun så gerne, at kommunen igen ville tilbyde den form for hjælp for at lette presset.

nen, men det kvarter var guld værd. Det var megadejligt at kunne bruge de ekstra ressourcer på børnene i stedet for på rengøring,” siger Tina Olesen, der ærgrer sig over, at hjælpen kun varede i en måneds tid. For ansvaret ved at stå alene giver ikke kun et fysisk pres. Preset går lige så meget på psyken.

”Det lyder banalt, men det gav en ekstra trykthed at vide, at der kom

en udefra og sørgede for, at noget af rengøringen var klaret, så jeg kunne fokusere på det, jeg skulle med børnene,” siger Tina Olesen og forklarer, at det gav hende en følelse af at stå mindre alene.

Var skeptisk til at starte med

Inden hun fik hjælpen, havde hun været skeptisk. For gjorde de det nu godt

nok? Og ville de sende skiftende medarbejdere, så hun og børnene hele tiden skulle forholde sig til fremmede?

”Jeg havde egentlig besluttet mig til at sige nej, men det var en hård periode efter genåbningen. Alt gik op i rengøring, og jeg havde ikke fem minutter til lige at få vejret, for jeg har børn fra 6.45 til 16.30, så jeg endte med at sige ja. Og det har jeg aldrig fortrudt.” ★



LOKALLØN

FLERE SKAL GØRE SOM ARNE

Lokallønnen halter for FOAs medlemmer. Derfor skal OK21 være en løftestang for at få flere til at forhandle deres løn på arbejdspladserne.

Teknisk servicemedarbejder Arne Pino er i år hævet med knap 1.000 kr. om måneden via lokalløn.

HVAD ER LOKALLØN

Lokalløn er den del af lønnen, der bliver forhandlet lokalt mellem repræsentanter fra FOA og fra arbejdsgiversiden.

Den kan udmønte sig i forskellige former for tillæg – kvalifikationstillæg, funktions-tillæg eller resultatløn.

Alle medlemmer af FOA har ret til at forhandle lokalløn en gang årligt.

Arne Pino er mønstereksempel. Den 55-årige tekniske servicemedarbejder, der er med til at vedligeholde Holbæk Kommunes udearealer, tager ekstraopgaver, når der er brug for det. Og så er han mentor for de nye unge, der tiltræder. Derfor er han steget to løntrin ved hans seneste lønforhandling – et udbytte på små 1.000 kroner om måneden.

Flere som Arne

Desværre er der ikke nok, der gør som Arne. Alt for få af FOAs medlemmer får nemlig forhandlet deres løn lokalt og stiger derfor kun i løn, når det er aftalt i overenskomsten. Derfor skal de lokale lønforhandlinger fungere bedre, og det vil FOA bringe med på bordet, når der næste år skal forhandles nye overenskomster.

FOAs krav handler ikke om, hvor store lønstigningerne skal være lokalt, men over for Kommunernes Landsfor-ening (KL) vil man appellere til flere forhandlinger. Det er nemlig ikke på alle arbejdspladser, at en årlig lønfor-handling finder sted.

”Alle har ret til at forhandle deres løn en gang om året. Det skal vi i fæl-lesskabet sikre bliver opfyldt, for hvis man slet ikke forhandler lokalt, så får man heller ikke nogen lønstigning ad den vej,” siger næstformand i FOA Thomas Enghausen.

For dårlige resultater

Selvom FOA vil række hånden ud til kommunerne, handler det også om at pege pilen tilbage på sig selv.

”Samlet set er vi ikke tilfredse med vores resultater gennem årene, så det



skal vi i fællesskab gøre noget ved,” siger Thomas Enghausen og henviser til et nyt lokallønsprogram med skræddersyede forløb, hvor forbundet understøtter de lokale FOA-afdelinger ud fra den virkelighed, de står i, for at finde ud af, hvad der virker.

”Og det er ikke et PowerPoint-show med 10 gode råd, der får sat skub i det. Det har vi prøvet. Hvis vi skal lykkes med at få et resultat, som medlemmerne er tjent med, er vi nødt til at gøre det mere håndholdt,” uddyber Thomas Enghausen.

Tag fat i jeres lokalafdeling

Det, der virker, ifølge næstformanden, er systematik, vedholdenhed og handling. Systematikken handler blandt andet om at få styr på det praktiske. Hvem forhandler? Hvornår forhandler vi? Og hvad forhandler vi om?

”Processen skal gøres nemmere. Jeg har for eksempel set, at FOA Frederikshavn har lavet en nem indstillingsblanket, hvor medarbejdere blot skal udfylde personlige oplysninger og en begrundelse for, hvorfor de skal i betragtning til lønforhandlingerne. Og så virker det at bide sig fast og blive ved. Så skal vi nok fra forbundet uddanne og bistå med den nødvendige hjælp,” siger Thomas Enghausen.

Oplever man, at man ikke kan få forhandlet sin lokalløn, så skal man tage fat i sin FOA-afdeling, siger FOAs næstformand.

”Det er helt naturligt at stille krav om sin løn. Det har man ret til. Man skal ikke være tilbageholdende, og får man et nej, kan vi tage sagen videre i forhandlingssystemet.” ★



Det var ikke kun Arne Pino fra Holbæk, der fik et løft i år: 10 af hans kolleger fik også udbytte af de lokale lønforhandlinger.



I sine syv år som tillidsrepræsentant er Poul Heidemann aldrig gået tomhændet hjem, når han forhandler lokalløn.

”JEG FØLER MIG FORTJENT TIL DET”

Rikke Christiansen blev ansat i Ringsted Kommune i 2008. Først 10 år senere så hun sin første lokallønsskrone.

FOTO: TOBIAS STIDSEN

I de otte år, Rikke Christiansen var ansat som pædagogmedhjælper på en nu lukket daginstitution, anede hun ikke, at man kunne forhandle lokalløn. Hendes tidligere leder gav ikke udtryk for det. Og de år, hvor hun havde en FOA-tillidsrepræsentant, blev hun heller ikke informeret.

”Jeg vidste simpelthen ikke, det var en mulighed, så jeg var overrasket over, at jeg var så dårligt lønnet i forhold til andre,” siger Rikke Christiansen.

Vi har sovet i timen

Først i 2018, hvor hun blev fastansat i Børnehuset Bastionen, fik hun forhandlet sin løn

”DEJLIGT AT FÅ ANERKENDELSE”

Dette års lønforhandlinger har givet Arne Pino knap 1.000 kroner om måneden.

FOTO: VICTORIA MØRCK MADSEN

Skal du have lokalløn i år? Hvert år i september kontakter tillidsrepræsentant Poul Heidemann alle medarbejdere i Holbæk Kommunes Drift og Vedligehold med en opfordring om at søge lokalløn. Derefter udformer han sin liste over medarbejdere, der fortjener anerkendelse. Det samme gør lederen, og så er scenen sat til forhandlinger.

I år var der ét navn på listen, som ikke gav anledning til diskussioner, og det var

Arne Pino. Han har både en uddannelse som anlægsgartner og arborist, hvor man lærer at arbejde med træer i højden, og tidligere har han arbejdet for træfældningsfirmaer. Alt sammen relevante kvalifikationer, når man skal vedligeholde kommunens udendørsarealer. Oven i det er han mentor for unge ansatte.

”Sådan en som Arne, der gør noget ekstraordinært og udmærker sig så meget, skal selvfølgelig have to løntrin,” siger Poul Heidemann.

Lokalløn er en anerkendelse

De to løntrin udmønter sig i cirka 1.000 kroner ekstra om måneden. Og det er en anerkendelse, som øger motivationen for at hjælpe til, hvor man kan, siger Arne Pino, der er ansat som teknisk service-medarbejder.

”Det er selvfølgelig dejligt at få de ekstra penge og blive værdsat for sin indsats. Men jeg gør det gerne, for med min erfaring og kapacitet, hvorfor skulle jeg så ikke gøre det ekstra?”

Vi skal løfte fra bunden

10 af Arne Pinos kolleger fik også lokalløn i år. 7.000 kroner blev delt ud på løntrin, og 15.000 blev delt ud som engangsvederlag. Det er ledelsen, der sætter rammen for, hvad der er at forhandle om, og i Poul Heidemanns syv år som tillidsrepræsentant er han aldrig gået tomhændet hjem.

”Vi forlader ikke forhandlingsbordet, før vi er enige. Man vil jo gerne løfte alle, det er bare ikke realistisk. Så hos os har vi en aftale om, at dem, der ikke får det ene år, kommer først i rækken til næste år. Vi skal løfte fra bunden.” ★

med hjælp fra FOA. Det forløb beklager Nichlas Riise, der er afdelingsnæstformand i FOA Vestsjælland.

”Vi har simpelthen sovet i timen,” siger han og forklarer det med, at FOA havde en forhåndsftale med Ringsted Kommune, der blev opsagt i 2015. Den sikrede løntrinsstigning, hvis man havde været ansat i otte år og lå under løntrin 18.

”Da aftalen blev opsagt, burde vi have gennemgået hele det pædagogiske område, men det skete ikke,” siger han.

Har pædagogopgaver

Ved lønforhandlingen i 2018 blev Rikke Christiansen – med hjælp fra fik Nichlas Riise – løftet to løntrin med den begrundelse, at hun har været ansat i Ringsted Kommune i en længere periode.

I år fik hun endnu et løntrin, blandt andet for at være med til starte børn op i vuggestuen, selvom det normalt ikke er en pædagogmedhjælperes ansvar. Derud-

over har hun været på kursus i inklusion og sprog. I alt svarer de tre løntrin til godt 1.000 kroner om måneden.

”For mig er det en anerkendelse af det arbejde, jeg laver. Nogle af mine opgaver svarer til dem, en pædagog har, så det er rart at blive lønnet derefter. Det føler jeg mig fortjent til,” siger Rikke Christiansen.

Lokalløn til ansatte i dagtilbud

I 2020 har Nichlas Riise fået forhandlet cirka 200.000 kroner i permanent løn fordelt på 15 dagtilbud ud af 23 i Ringsted Kommune. Forhandlingerne i de øvrige otte dagtilbud blev aflyst, fordi medarbejderne ikke havde stillet lønkrav.

”Det positive er, at vi er blevet mødt i stort set samtlige krav, vi er kommet med. Det er min klare opfattelse, at opbygningen af et godt forhandlingsmiljø, hvor der er forudsigelighed for arbejdsgiveren og systematisk tilgang fra FOAs side, nu begynder at bære frugt for medlemmerne,” siger han. ★



Pædagogmedhjælper Rikke Christiansen har i år fået et ekstra løntrin – blandt andet for at varetage opgaver, som det typisk er pædagogerne, der tager sig af.





Penge at hente ved jobskifte

Flere skal turde sælge sig dyrt, lyder opfordringen fra to FOA-afdelinger.

Et jobskifte er for mange en løftestang til at få mere i løn-
posen. Bare ikke for nok af FOAs medlemmer. Det er erfaringen i FOA SOSU, der organiserer ansatte på social- og sundhedsområdet i 18 storkøbenhavnske kommuner og Region Hovedstaden. Her tilstræber man at forhandle alle nyansættelser og give løntjek ved nyansættelser. Det er nemlig her, der er penge at hente, siger Trine Godager, der er udviklingskonsulent og lønforhandler i FOA SOSU.

”Mange af vores medlemmer nævner slet ikke løn ved job-samtaler. De er drevet af deres faglighed og ikke af, hvor meget de tjener. Derfor siger de fleste ved ansættelsessamtalen, at de bare skal have, hvad de fik før, og så afleverer de deres tidligere lønseddel til lederen,” siger hun.

Hun anbefaler, at man som nyansat hurtigt finder ud af, hvem ens tillidsrepræsentant er for at få hjælp til en forhandling. For mange er det nemlig svært at tale om løn, er hendes erfaring.

”Men eftersom der mangler kvalificeret social- og sundhedspersonale, kan man godt tillade sig at sælge sig dyrt,” siger hun.

Omsorgsmedhjælper fik 7.000 kroner ekstra

I FOA Frederikshavn er strategien den samme. Her oplever man tit arbejdsgivere, der foreslår, at ansættelse sker på ren grundløn.

”Her skal vi bide os fast og kræve mere i løn for relevant erfaring, uddannelse og kompetencer fra første dag,” siger René Johansen, formand for Pædagogisk Sektor i den nordjyske FOA-afdeling.

”Og det lykkes. For nylig var der blandt andet en omsorgsmedhjælper, der fik 7.000 kroner ekstra hjem om året på den konto,” tilføjer han. ★



GUIDE

KILDE: FOA FREDERIKSHAVN
OG FOA SOSU

Stil krav til din løn – især når du skifter job

Ansættelsessamtalen er din bedste mulighed for at få mere i løn ved at belyse dine kvalifikationer og kompetencer.

1

TAL OM DINE FORVENTNINGER

Sørg for, at løn bliver en del af ansættelsessamtalen – også selvom din leder ikke bringer det på banen. Du kan for eksempel spørge: "Hvordan tænker I, at lønniveauet er for en medarbejder med min profil?"

Du kan også få gang i en forventningsafstemning om lønnen ved at spørge ind til stillingens lønbrøk/timetil og antallet af aften/nat- og weekendvagter.

2

STIL KONKRETE KRAV

Du kan eksempelvis nævne, at du i dit nuværende job ligger på et samlet løntrin 24, og at du forventer at stige minimum to løntrin i forbindelse med jobskifte.

Det kan også være, at du har en vis månedsløn, der inkluderer tillæg, som du forventer som minimum at fastholde uanset vagttyper på dit nye job. Vær sikker på, at der er enighed om lønnen, inden du siger din nuværende stilling op.

3

DU HAR KRAV PÅ LØNFORHANDLING – HVERT ÅR

Ud over at forhandle løn ved jobskifte kan du en gang om året forhandle om lokalløn. Nogle FOA-afdelinger har gode erfaringer med at udsende en blanket til medlemmerne, hvor de kan udfylde deres personlige oplysninger og en begrundelse for, hvorfor de skal have lokalløn. Det kan for eksempel være på baggrund af anciennitet, uddannelse, særlige kvalifikationer og kompetencer. Det giver de tillidsvalgte et bedre forhandlingsgrundlag. Derfor er det også vigtigt, at du som medarbejder udfylder blanketten, hvis du har fået den tilsendt.

4

HVAD HVIS VI IKKE BLIVER ENIGE?

Ikke alle lønforhandlinger ender med enighed – og mere i løn til medarbejderen. I de tilfælde har man hos FOA SOSU gode erfaringer med at lave et uenighedsreferat. Det går ud på, at begge parter – den tillidsvalgte og arbejdsgiveren – underskriver et stykke papir, der erklærer en uenighed, og hvad den handler om, hvis ikke arbejdsgiveren vil overholde fagforeningens lønpolitikker og strategier i forbindelse med lokalløn. Derefter overgår sagen til FOA SOSU, der forhandler videre.

GROFT
SAGT



TAG PLADS I KØEN

En ny lov giver arbejdsgiver ret til at kræve, at alle ansatte lader sig teste for corona.

ILLUSTRATION: GITTE SKOV

NYUDDANNET SOCIAL- OG SUNDHEDS-
HJÆLPER FAISO JAMA WARSAME

SOM BARN PASSEDE JEG MIN GAMLE BEDSTEMOR

AF ANJA SKOV MARCUSSEN | FOTO: TOBIAS STIDSEN

Jeg elsker de store mærkedage – fastelavn, julefrokost, påske. På det plejehjem, hvor jeg var elev, gav de anledning til at pynte op, dække bordet fint og dykke ned i beboernes minder om højtiderne. Samtidig gav det mig en ny forståelse af den danske kultur, når de for eksempel fortalte om julen i gamle dage. Vi grinede sammen og skålede en masse.

Jeg voksede op i Somalia. Der har man ikke plejehjem, så min bedstemor boede hos os. Jeg husker det som om, jeg altid sad ved hendes side. Husker følelsen af, hvor meget hun holdt af mit nærvær. Det må være der, min kærlighed til arbejdet med ældre mennesker opstod.

Som teenager flygtede jeg fra krigen. Jeg ville til Sverige og bo hos min søster, men blev stoppet i Danmark. Her endte jeg med at bo på forskellige asylcentre i to år. Derefter fik jeg opholdstilladelse, gik i gang med at lære dansk og tog 9. og 10. klasse.

Min mor bor stadig i Somalia, og jeg savner hende frygteligt. Min lyst til at drage omsorg for ældre handler nok også om, at mine egne familiemedlemmer mangler i min hverdag. Heldigvis har jeg haft en mentor her i Danmark, som jeg kalder min danske mor.

I dag er jeg enlig mor til fire børn, og jeg er lige blevet færdig som social- og sundhedshjælper. Min 15-årige søn delte et billede af mig på Facebook og skrev, at han var stolt. Jeg vil vise mine børn, at de kan alt. Jeg har altid drømt om at blive sygeplejerske eller læge, og nu går jeg i gang med at uddanne mig til assistent. ★

| CV |

2020: Uddannet social- og sundhedshjælper

2010-2014: Dagplejer

2010: Rengøringsjob i Københavns Kommune

2007: Rengøringsjob i Aalborg Kommune

2002: Ungdomsskole, lærte at tale dansk

2000: Ankom til Danmark, fik opholdstilladelse i 2002

FARVEL TIL ET VANVITTIGT ÅR

STRIIBEN | Vi står på kanten til et nyt år, hvor vi både forhandler nye overenskomster og forhåbentlig i løbet af foråret kan vinke farvel til coronaens anden bølge. 2020 har været et helt vanvittigt år, hvor medlemmernes arbejdsbetingelser blev presset af corona, manglende værnemidler, test og sygefravær. Vi har stort set været i forhandlingshjørnet hele året som følge af den ekstreme situation, og nu går vi direkte ind i overenskomstforhandlingerne, der skal lande i februar.

Når du sidder med fagbladet i hånden, har vi lige afleveret overenskomstkraft til arbejdsgiverne. Både de fælles krav, der stilles på tværs af alle organisationer i den offentlige sektor, og FOAs krav til de enkelte overenskomster. Du kan følge med på FOAs hjemmeside.

Det er noget af en mundfuld denne gang. Økonomien og lønudviklingen i den private sektor er præget af corona-krisen, og det kommer til at give os en udfordring på den økonomiske ramme. Men budskabet til arbejdsgiverne er klart. Når forventningen er, at vi skal lande en treårig aftale, så SKAL rammen også være solid nok til at løfte både reallønssikring, reguleringsordning og forbedringer på vilkår, der er tiltrængte.

Det er min vurdering, at det største slagsmål bliver om rammens størrelse. På mange andre områder har vi samarbejdet længe om nye løsninger, så her burde slagsmålet blive mere overskueligt. Husk at få alle kolleger med i fællesskabet, så alle er organiseret det rigtige sted! Vi kaster os over forhandlingerne med god appetit på medlemmernes vegne, og her i årets sidste fagblad sender jeg en kæmpe hilsen til alle medlemmer.

Vi er stolte af den indsats, I leverer hver dag. TAK for jer og med ønsket om, at vi får bugt med coronaen i løbet af 2021, ønskes I en god jul og et godt nytår. ★


MONA STRIIB
FORMAND

”

VI KASTER OS OVER
FORHANDLINGERNE
MED GOD APPETIT
PÅ MEDLEMMERNES
VEGNE.



@STRIIBMONA

HVAD
MENER
DU?

OM LØFT AF ÆLDREOMRÅDET

Vi har plukket kommentarer fra en af debatterne på Facebook. Fagbladet FOA har ringet til Susanne Fuglesang for at høre, hvad der fik hende til tasterne.



Deltag i debatten
facebook.com/foadanmark
Vi forbeholder os ret til at forkorte indlæggene.



FOA 9. november kl. 10.21

Hvilket punkt synes du er vigtigst for et styrket ældreområde?

Der kommer flere ældre i fremtiden, og de SKAL allesammen have en værdig alderdom. Derfor har FOA og KL seks initiativer til den kommende finanslov.

#FL21

MARKANT LØFT AF ÆLDREOMRÅDET

Forslag fra FOA og KL

- 

1 MERE OG BEDRE UDDANNET PERSONALE

Ved at investere i rekrutteringsindsatsen gives der mulighed for at styrke optaget til social- og sundhedsuddannelserne, så vi kan få flere ansat, fastholde medarbejdere, gå fra ufaglært til faglært samt efteruddannelse og karriereveje.
- 

2 KVALITETEN SKAL UDVIKLES I HVERDAGEN

Ved at investere i praksisnær kvalitetsudvikling sikrer vi, at de medarbejdere og ledere, som yder hjælpen i hverdagen, også får redskaberne til at arbejde systematisk med kvaliteten.
- 

3 OPPRIORITERING AF HYGIEJNEINDSATSEN

Ved at investere i hygiejnisk rengøring sikres et permanent fokus på indsatsen, som kan være med til at forebygge virusudbrud også i en hverdag uden coronavirus.
- 

4 MERE PRAKSISNÆR LEDELSE

Ved at investere i flere ledere tæt på kerneopgaven, får lederne bedre mulighed for løbende at udvikle kvaliteten i ældreplejen og skabe rum for faglig sparring og læring.

👍 Synes godt om 💬 Kommenter ➦ Del



Susanne Fuglesang



Susanne Fuglesang

Alle punkter er vigtige.

Men man kunne starte med at kigge på arbejdsmiljøet og lønnen. Hvis det blev væsentligt bedre, ville branchen også blive mere attraktiv og kravene for at blive optaget på uddannelserne og efterfølgende ansat, ville højnes.



SUSANNE FUGLESANG

DET ER UMENNESKELIGE FORHOLD

Da jeg startede i faget for snart 15 år siden, var der bedre normeringer og derfor et bedre arbejdsmiljø. Der var tid til at holde pause og til at tale med mine kolleger om faglige problemstillinger. I dag er borgerne blevet markant mere udfordrede, og jeg oplever ofte, at de bliver urolige, når jeg ikke lige er der. Derfor er der ikke tid til pauser.

Jeg ville føle mig mere respekteret, hvis jeg fik mere i løn. Det ville give flere muligheder i hverdagen, for så skulle man ikke tage ekstravagter for at få det hele til at hænge sammen. Vi arbejder dag, nat, aften, weekender og helligdage, og det ville være dejligt, hvis det blev anerkendt med en ordentlig løn. ★ ASMA@FOA.DK

ANDRE SKREV

9. NOVEMBER 2020

Hanne Gam

Nummer 3. Hvad hjælper det, at borgeren er mæt, pæn og ren, hvis alt omkring personen er snavset og rodet? Rengøring er så nedprioriteret! Gad vide, om der er nogen, som ville trives i sit hjem med rengøring hver 14. dag eller hver tredje uge. Rigtig mange modtagere af hjemme-hjælp kan ikke ret meget selv.

9. NOVEMBER 2020

Maria Camilla Jensen

Bedre uddannet personale kræver, at der tages hånd om de elever, der ikke formår at løfte deres opgave på et fagligt forsvarligt niveau. Der er for mange, der kommer igennem, som både FOA og den ansættende myndighed holder hånden over, fordi deres prøvetid på tre måneder er udløbet. Så lad prøvetiden være uddannelsen ud.

9. NOVEMBER 2020

Trine Fuglesang Nielsen

Hvad hjælper det at styrke rekrutteringsarbejdet, når det, man rekrutterer folk til, ikke fastholder dem? Giv de unge mennesker noget at stræbe efter ved at være i faget. De skal ikke stræbe efter at tage uddannelsen, de skal stræbe efter at ville være i faget efter endt uddannelse.



BYRUMSPÆDAGOGIK

Der er 28 bemandede legepladser i Københavns Kommune, der alle tager udgangspunkt i det, de kalder byrumspædagogik. Hver legeplads laver aktiviteter og pædagogiske indsatser, projekter og events, der er tilpasset behovene hos de borgere, der bor omkring den enkelte legeplads.

KILDE: LAU HEIDEMANN PETERSEN, ENHEDSCHEF, DE BEMANDEDE LEGEPLADSER I KØBENHAVN

Vores anden familie

Den bemandede legeplads på Hulgårds Plads tilbyder et fællesskab og et socialt sikkerhedsnet for udsatte børn og unge, der ellers kunne risikere at falde igennem. Det har taget tid at opbygge relationer i nærområdet, men i dag fungerer legepladsen som familiernes andet hjem, fortæller pædagog Brian Grønvald Hansen, der i år kan fejre 27 års jubilæum på legepladsen.

AF NANA TOFT | FOTO: JØRGEN TRUE





Udsatte unge. "Det er vildt så meget, Brian er med til at skabe. Især for børn og unge, men også for en håndfuld udsatte unge er Hulgårds Plads et fristed," siger forælder Lajla Malikkah Nielsen, der er kommet på pladsen næsten hver dag, siden hendes datter Zira blev født.

Kulturforandring

For 10 år siden var nogle forældre bange for at lade deres børn deltage i fodbold- eller teateraktiviteter. Det er de ikke i dag. Forandringer tager tid og kræver tillid. Tillid kommer især af et væld af aktiviteter, fortæller Brian Grønvald Hansen.

Fællesskab. "Vi har kendt Brian, siden vi kom trillende i barnevognen," fortæller 15-årige Iman El Arbouchi (th.), der arbejder som fritidsjobber. "Før det kom mine store søskende her, og nu kommer mine små søskende. Det er trygt. For alle kender alle."



Marokkansk mynte. Mange af de familier, der kommer på den bemandede legeplads, har marokkanske rødder. Dagens Nabokøkken serverer derfor ikke kun gratis suppe, men også te med mynteblade fra pladSENS egne plantekasser.

3 SUCCESSE R PÅ HULGÅRDS PLADS

- **En fremtid for de unge**

I otte år har vi haft både EGU-elever og fritidsjobbere på legepladsen. Det er befriende at se, hvor mange der kommer godt videre i både uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet.

- **Kulturforandring**

Vi har formået at skabe en reel kulturforandring. Hvor der i starten var en modstand i familierne, har vi ved at skabe et væld af fælles aktiviteter – også med lokale foreninger – skabt et tillidsfuldt fællesskab.

- **Medejerskab**

Det er ikke nok med cykler og styler. Der skal ske noget for, at familierne følger sig inkluderet. Det er lykket ved kontinuerligt at lytte til deres ønsker og behov – som dengang mødrene ønskede et sted, hvor de kunne mødes. Her stillede legepladsen lokaler til rådighed og støttede dermed op om et kvindenetværk, der har vokset sig større og stærkere og gjort, at tilknytningen til legepladsen kun er blevet større. Man kan sige, at legepladsen har været med til at skabe en vellykket integration, især gennem mødrene.

KILDE: PÆDAGOG BRIAN GRØNVALD HANSEN



Rollemodel. Fritidsjobber Thea Felasi (th.) spiller bold med de små hver dag klokken 15. "Fodbold handler om fair play – om at være en god ven og opføre sig ordentligt. Jeg er rollemodel, ligesom andre har været det før mig," siger hun.

RENGØRING PRESSER DAGPLEJEN

FAGLIGT TALT | Landets dagplejere har ansvar for mere end 30.000 børns trivsel og udvikling. Men dagplejernes egen trivsel er kommet under pres af de øgede krav til rengøring og hygiejne, der er kommet på grund af coronavirus. Legetøj både inde og ude skal dagligt gøres rent. Det samme skal gulve, bordkanter og vægge i børnenes 'nå-højde'.

En ny medlemsundersøgelse fra FOA viser, at 64 procent af dagplejerne bruger deres pauser for at få tid til rengøringsopgaverne, 46 procent arbejder over, og 46 procent gør rent, mens børnene er der. Tiden går fra nærværet med børnene og fra arbejdet med at forberede og lave aktiviteter med børnene.

FOAs holdning er klar: Rengøringsopgaverne skal kunne nås inden for dagplejernes arbejdstid på 48 timer om ugen, uden det går ud over deres mulighed for pauser eller den pædagogiske kvalitet i dagplejen.

Corona har medført øget fokus på rengøring og hygiejne, og det fokus vil formentlig fortsætte, efter virussen har sluppet sit tag i Danmark. Mange dagplejeledere har virkelig lagt sig i selen for at finde løsninger, men der er behov for langsigtede løsninger for dagplejere i alle kommuner. Det er kommunernes opgave at finde de langsigtede løsninger, som både dagplejere og ledelse er tilfredse med. Kommunerne har både ansvaret for at sikre et godt arbejdsmiljø og for at sikre, at dagplejerne har rammerne til at levere god pædagogisk kvalitet for børnene. ★


KIM HENRIKSEN
SEKTORFORMAND

”

RENGØRINGSOPGAVERNE SKAL KUNNE NÅS INDEN FOR DAGPLEJERNES ARBEJDSSTID, UDEN DET GÅR UD OVER DERES MULIGHED FOR PAUSER ELLER DEN PÆDAGOGISKE KVALITET.



@FOAHENRIKSEN



KORT
OG
GODT



FOTO: COLOURBOX

IDÉER I EN CORONATID

Mere udendørsleg, mindre legetøj og mindre tid til forældrene. Coronakrisen er udfordrende for dagtilbud, og derfor er Danmarks Læringsportal kommet med et idékatalog, der blandt andet giver gode råd til at få bevægelsen og fordybelsen endnu mere i spil udenfor og til at opretholde et godt forældre-samarbejde – på afstand.



Læs mere
emu.dk/dagtilbud

70%

af dagplejerne har ikke fået den nødvendige oplæring i rengøring og hygiejne for at kunne løse de nye rengøringsopgaver. For medarbejdere i daginstitutionerne er det 50 %.

KILDE: FOA-UNDERSØGELSE

BLIV KLOGERE PÅ EVALUERING I NY PODCAST

Hvordan får I øje på alt det, I gør godt, og hvad kan I gøre bedre i jeres dagtilbud? Det kan du få inspiration til i podcastserien BØRNEHØJDE, som i tre nye afsnit sætter spot på evalueringskultur. Forskere og praktikere deler deres viden og erfaringer om blandt andet at sætte meningsfulde mål og involvere børnenes perspektiver.



Læs mere
emu.dk/dagtilbud/podcast



FOTO: TOBIAS STILSEN

Vinder af pædagogpris: Jeg er så stolt

"Det er et kæmpe skulderklap, ikke bare til mig, men til hele faget," siger Karina Hedegaard, der er pædagog i den integrerede institution Stenurten i København og en af særprisvinderne, da Politikens Pædagogpris blev uddelt for første gang i november.

Med prisen følger 25.000 kroner, men endnu vigtigere, mener hun, er prisen en anerkendelse

af det pædagogiske personale og det arbejde, de udfører hver eneste dag.

"For mig er det vigtigste at se det enkelte barn, som det unikke menneske, det er. At se hver enkelt, men samtidig se dem i fællesskabet. At støtte børnene og give dem det, de har behov for, og vise, hvad de selv kan bidrage med. Det er den rygsæk, vi kan give dem i deres liv," siger hun.



FOTO: COLOURBOX

50 MILLIONER TIL FORSKNING

En ny aftale skal styrke den pædagogfaglige forskning rettet mod 0-6-årsområdet med 50 millioner kroner om året frem mod 2024. Baggrunden er, at forskningsområdet i dag er for småt og opdelt, og derfor er det vigtigt med en indsats, der skaber stærke og varige forskningsmiljøer, der er tæt knyttet til praksis.

KILDE: BØRNE- OG UDVISNINGS-MINISTERIET

DIGITALE MEDIER EN DEL AF PÆDAGOGIKKEN

79 procent af danske daginstitutioner bruger digitale medier i det pædagogiske arbejde. Det viser et forskningsprojekt, der kortlægger brugen af digitale medier i vuggestuer og børnehaver. I de institutioner, der har fravalgt eller begrænset børns adgang til digitale medier, begrundes 47 procent det med, at børnene har meget skærmtid derhjemme.

& Læs mere
dpu.au.dk



FOTO: COLOURBOX



Jeres engagement er stort. For de piger og drenge, der har det sværest og for borgere med handicap. Tak for jer.

SOCIALMINISTER ASTRID KRAG
PÅ TWITTER I ANLEDNING AF
SOCIALPÆDAGOGERNES DAG

TEMA

TEGN PÅ ANGST

I de senere år er der sket en stigning i antallet af børn og unge med angst – også fordi vi er blevet bedre til at spotte de første tegn. Her spiller det pædagogiske personale en afgørende rolle.



PÆDAGOGISK PERSONALE SPILLER NØGLEROLLE FOR BØRN MED ANGST

TEMASIDERNE ER SKREVET AF MALIN SCHMIDT, MASCH@FOA.DK | FOTO: JØRGEN TRUE



FLERE BØRN OG UNGE FÅR EN ANGSTDIAGNOSE

2008

0-12 år: 169
13-17 år: 658

2018

0-12 år: 379
13-17 år: 2.562

KILDE: SUNDHEDSDATASTYRELSEN,
TALLENE DÆKKER OVER ANTALLET
AF BØRN OG UNGE MED EN ANGST-
DIAGNOSE, DER HAR FØRT TIL KON-
TAKT MED SYGEHUSVÆSEN ELLER
BØRNEPSYKIATRI

Psykolog Ulla Dyrlov har aldrig fået så mange henvendelser om børn i mistrivsel, som hun gør nu. Mange af dem handler om børn, der lider af angst og derfor får svært ved at gå i skole eller dagtilbud, sover dårligt om natten, har katastrofetanker og bekymrer sig i en grad, så det hæmmer deres liv og udvikling.

”Vi får dagligt omkring fire nye henvendelser om børn, som der ikke er noget galt med, men som ikke kan klare det liv, vi har skruet sammen for dem,” siger Ulla Dyrlov, der er forfatter og medindehaver af Familiepsykologisk Praksis i Søborg.

Vi er blevet bedre til at opdage angst

Psykologens oplevelser bliver bekræftet af tallene. På 10 år er antallet af 0-12-årige børn med en angstdiagnose, der har været i kontakt med sygehusvæsen eller børnepsykiatri, mere end fordoblet. For de 13-17-årige er der sket en firdobling mellem 2008 og 2018. Det viser et nyt dataudtræk, som Sundhedsdatastyrelsen har lavet for Fagbladet FOA.

Ifølge Sonja Breinholst, leder af Center for Angst ved Københavns Universitet, udgør denne gruppe kun toppen af isbjerget. Hendes forskning viser, at blandt alle 12-årige vil 6,5 procent af børnene have oplevet at have symptomer, der svarer til en diagnostisk angstlidelse – i større eller mindre grad. For de 26-årige er det 25 procent.

”Vi er blevet bedre til at opdage angst hos børn, og det er overvejende positivt.



FORTSAT FRA SIDE 25

→ Vi ved, at miljøet omkring et barn med angst spiller en afgørende rolle. Og fordi danske børn er i institution i mange timer hver dag, spiller medarbejderne en vigtig rolle i arbejdet med at opdage de første tegn på angst,” siger hun.

Børn vokser ikke fra angst

Også Per Hove Thomsen, overlæge i psykiatrien i Region Midtjylland og professor ved Aarhus Universitet, ser en udtalt stigning af børn med angst, der bliver henvist til børne- og ungdomspsykiatrien.

”Det skyldes både, at der er en reel stigning, og at der er et større fokus, for eksempel hos det pædagogiske personale i skoler og institutioner,” siger Per Hove Thomsen.

Han understreger, at børn ikke vokser fra angsten. Derfor er det afgørende, at også børn med symptomer, som ikke berettiger til psykiatrien, får hjælp og støtte. Og det er vi blevet meget bedre til.

”Angst i barnealderen giver en meget højere risiko for angst i voksenalderen. Derfor er det rigtig godt, at det pædagogiske personale er blevet mere opmærksomme på at reagere, når et barn mistrives, ikke møder op eller har en bekymrende adfærd.” ★



Støttepædagog Charlotte Steen Møller (tv.) og inklusionspædagog Tania Larsen bruger hinanden, når der skal lægges en plan for, hvordan et barn med angst eksempelvis bliver trygt ved at blive afleveret.

”I samarbejde med forældrene øver vi situationen, så barnet lærer, at det er trygt at

blive afleveret først i klassen, så ved trappen og så ved lågen. Vi forsøger at stille et stillads op omkring barnet i stedet for altid at give det krykken,” siger Tania Larsen.

Hun er ofte ude i klasserne og observere for at blive klogere på, hvad der kan ligge under stigende fravær eller dalende trivsel.



Corona har pustet til angsten

Inklusionspædagog Tania Larsen og støttepædagog Charlotte Steen Møller ser flere børn med angstsymptomer. Coronakrisen har ikke gjort problemet mindre.



Det kan være, at et barn ikke vil afleveres. Det kan være, at et barn bliver utrygt, så snart læreren forlader lokalet for at hente noget eller går i panik over at skulle præstere.

”Angst kan se meget forskelligt ud. Der, hvor vi reagerer, er, når vi kan se, at det hæmmer barnets udvikling og trivsel,” siger inklusionspædagog Tania Larsen.

Hun er sammen med støttepædagog Charlotte Steen Møller en del af det indsats-team, der hjælper børn med udfordringer på Lergravsparken Skole i København.

Oftentimes er der tale om angstsymptomer – dem er der blevet flere af i de senere år. Der er helt klart kommet en større bevidsthed og viden hos både medarbejdere og forældre de senere år, lyder det fra pædagogerne, der træder til, når forældre og lærere har forsøgt, men ikke ser en udvikling.

Coronaangst

”Corona har ikke gjort tingene bedre. Tværtimod,” siger Tania Larsen, der har set flere børn få det svært i en tid, hvor for eksempel manglende håndvask bliver ’farlig’.

Symptomerne kan dække over almindelig ængstelighed, decideret angst eller underliggende diagnoser, hvor angst er et symptom på noget

andet. Derfor gælder det om at være nysgerrig og undersøgende. Og om at lytte sig ind til, hvad det drejer sig om.

Hun og Charlotte Steen Møller går blandt andet ud i klasserne og observerer. De er med på tur og taler med de andre voksne, der er tæt på barnet.

Bange for havdyr

Når det gælder angst, arbejder de ofte med at udsætte barnet for det, det er bange for – på en meget nænsom måde. Som for eksempel, da Charlotte Steen Møller var støtte for et barn, der var bange for havdyr og kunne gå helt i panik, hvis det for eksempel så en krabbe på computeren eller i en bog.

”Eleven kunne reagere følelsesmæssigt meget voldsomt. På biblioteket måtte vi vende alle bøger, der handlede om havdyr. Det kan føles helt uoverstigeligt for barnet bare at skulle gå på biblioteket med bogforsiderne fremme, så vi tager det i bittesmå steps,” siger Charlotte Steen Møller om en proces, der ofte er lang, men som i små skridt gør barnet mindre bange for havdyr og forhåbentligt ender med, at barnet når helt ned på stranden.

”Oftentimes er det et skridt frem og to tilbage, det tager tid, og nogle gange er der også brug for hjælp udefra. På den måde er vi ikke behandlere,” siger hun. ★



6 råd til at forebygge angst

4 TYPER ANGST

Separationsangst

Barnet er bange for at blive adskilt fra sine forældre. Små børn i institution har svært ved at give sig hen, vil hjem og er utrygge hele dagen. Når barnet er større og går i sfo eller klub, ringer det måske hjem for at høre, om mor og far er o.k., fordi det er bange for, at der sker forældrene noget.

Specifik fobi

Barnet er bange for en særlig ting. Det kan for eksempel være offentlig transport, dyr eller at tale med fremmede.

Social fobi

Barnet kan være bange for at gøre noget negativt eller pinligt i sociale sammenhænge. Også her kan barnets angst vise sig på forskellige måder. Måske har det ingen problemer med at tale med jævnaldrende, men stejler, når det skal tale med voksne eller omvendt.

Generaliseret angst

Det er ofte de bekymrede børn, som bliver spottet sent, netop fordi de har tjek på tingene. De er gode hjælpere og minder for eksempel de voksne om at tørre bordene af eller de andre børn om at huske gummistøvlerne, når det regner. Bag adfærden ligger et ønske om kontrol.



GUIDE

1

Som pædagogisk medarbejder kan du være med til at opdage de første signaler og forebygge, at generthed eller ængstelighed ikke udvikler sig til angst.

ANGST VISER SIG FORSKELLIGT

Børn med angst kan være kede af det. Men angst kan også vise sig i frustration eller raseri – især hvis barnet ikke kan slippe ud af den situation, det er bange for. Barnet kan også have et reaktionsmønster, hvor det undgår den samme ting eller situation igen og igen. Hvis barnet ofte klager over mavepine, hovedpine og kvalme er det også et faresignal, ligesom det kan være tegn på angst, når et barn pludselig ikke kan noget, som det tidligere har kunnet.

2

BØRN VOKSER IKKE FRA ANGST

Jo tidligere, man spotter tegn på angst hos et barn, jo nemmere er det at forebygge, at det udvikler sig til en angstdiagnose. Næste skridt er at tage en snak med forældrene og opfordre til, at barnet eventuelt bliver udredt eller får et forløb hos fagprofessionelle, så man er sikker på, at der ikke er noget galt i barnets hjem, dagtilbud eller skole, eller at der er en underliggende diagnose. Først herefter kan psykologer, forældre og i som medarbejdere i dagtilbud, sfo, klub eller skole lave en plan for, hvordan I hjælper barnet. Det er vigtigt, at I agerer på samme måde ude og hjemme og skaber klare rammer og forventninger i fællesskab.

3

VÆR OBS PÅ LIVLINER

Nogle børn bruger telefonen i klubben eller bamsen i børnehaven som en livline, hvor de får svært ved at klare sig uden. Det kan være o.k. til en start, men denne form for sikkerhedsadfærd hos barnet skal fases ud i samarbejde med forældrene. Ellers risikerer man, at barnet tror, at det ikke kan klare sig uden bamsen, og det vil fastholde barnet i sin angst.

Vær tydelig over for barnet om, at det på et tidspunkt skal give slip på bamsen.

4

EKSPONER BARNET FOR 'DET FARLIGE'

Som voksen har man intuitivt lyst til at skærme børn for det, de er bange for. Men det hjælper ikke barnet. F.eks. har generte børn øget risiko for at udvikle angst, måske fordi man har en tendens til at skærme dem. I stedet skal barnet forsigtigt udsættes for det, barnet er bange for. Det skal lære at vænne sig til situationen og tackle den, lære at det kan få kontrol og få følelsen af, at det selv bestemmer. Eksponeringen skal ske gradvist, planlagt og i et samarbejde med forældrene og fagprofessionelle. Barnet må gerne mærke angsten, men må ikke blive lammet af den. Hvis barnet går i panik, så sæt barnen lavere.

5

DROP NØDUDGANGE

For voksne er tryghed lig med alternativer. Men for børn betyder tryghed klare rammer, og at barnet ved, hvad der forventes, hvornår. Alligevel ender vi ofte med at være utydelige ved at præsentere nødudgange. For eksempel når vi siger, at 'hvis barnet ikke kan klare at være i klub til kl. 16, så kan du altid ringe til mor eller far for at blive hentet'. Resultatet er, at barnet ikke tror, det kan, fordi du viser, at du heller ikke tror, det kan klare opgaven. Vær i stedet tydelig, stil krav, der er udviklingsvarende og i overensstemmelse med barnets færdigheder, og tro på barnet. Ellers tror det heller ikke på sig selv.

6

'VINGUMMIPÆDAGOGIK' VIRKER

Belønning kan være den gulerod, som får et barn med angst til at overvinde sig selv og for eksempel tage bussen eller gå ned på legepladsen på trods af, at det er det, barnet normalt prøver at undgå. Giv barnet ros og opmærksomhed, belønninger som guldstjerner eller aftal belønninger med forældrene, hvis det er slik eller andet usundt.

KILDER: SONJA BREINHOUST, LEDER AF CENTER FOR ANGST VED KØBENHAVNS UNIVERSITET OG PER HOVE THOMSEN, PROFESSOR VED AARHUS UNIVERSITET OG OVERLÆGE MED SPECIALE I BØRNE- OG UNGDOMSPSYKIATRI VED PSYKIATRIEN I REGION MIDTJYLLAND

STYRK DIN FAGLIGHED

Vidste du, at du kan få op til 25.000 kroner om året til at lære nyt og blive dygtigere til dit job?

AF MERETE NIELSEN

KURSER FOR DIG

Cirka 30.500 ansatte på en FOA-overenskomst har i perioden 2013-2019 fået penge fra Den Kommunale eller Den Regionale Kompetencefond. Det har eksempelvis været kurser inden for demens, neuropædagogik, den styrkede pædagogiske læreplan, hygiejnisk rengøring, madspild, svømmebadsteknik, ecoshipping og udrykningskørsel.

KILDE: FOA



GUIDE

BRUG KOMPETENCEFONDENE – PENGENE ER DER

1 Hvem kan få penge?

Hvis du er ansat i en kommune eller region og er omfattet af en overenskomst med FOA, har du mulighed for at få op til 25.000 kroner om året til efteruddannelse fra Den Kommunale eller Den Regionale Kompetencefond.

2 Hvad kan jeg vælge?

Mulighederne er mange. Du kan for eksempel tage AMU-kurser, akademiuddannelser eller diplomuddannelser. Du kan få et overblik over forhåndsgodkendte uddannelser på kompetencefondenes hjemmesider – under 'positivlister'.

3 Hvad går pengene til?

De penge, du får bevilget, går til deltagerbetaling, transport, ophold og eventuelle materialer. Fondene dækker ikke elektroniske hjælpemidler som tablets og pc'er.

4 Hvem skal godkende?

Når du har valgt, hvilket kursus du gerne vil tage, skal din leder og tilidsrepræsentant skrive under. Er du kommunalt ansat, skal din arbejdsgiver betale mindst 20 % af kursusudgiften. Er du ansat i en region, er der ikke krav om medfinansiering fra din arbejdsgiver.

5 Hvordan søger jeg?

Du sender din ansøgning via kompetencefondenes hjemmesider. Din ansøgning skal indsendes før uddannelsesstart. Det tager normalt 14 dage at behandle ansøgningen.



Læs mere

denkommunalekompetencefond.dk og denregionalekompetencefond.dk



Læs mere

om faglig udvikling
foa.dk/efteruddannelse



HEIDI SKABER STJERNESTUNDER

Heidi Estrup Rasmussen er sosu-assistent i Landsbyen Møllevang, og hun er bare fantastisk, siger en kollega gennem 10 år.

AF MERETE NIELSEN FOTO: TOR BIRK TRADS

Hvorfor fortjener Heidi et kram?

Heidi tager sig tid til nærvær. Når jeg møder i aften-vagt, så bliver hun og snakker lidt. Hun kigger ikke på klokken, hvis hun ikke lige skal noget.

I det hele taget gør hun altid lidt ekstra og tager mange initiativer. Det er hendes fortjeneste, at der kommer en lirekassemand og spiller for beboerne. Hun skaber tit stjernestunder med sang og musik. En dag rejste en af de mandlige beboere sig og begyndte at danse lidt, og straks greb Heidi muligheden og tog en svingom med ham. Man kan mærke, at hun har hjertet med, og hun møder beboerne der, hvor de er i deres demens. Fordi hun kan det, så lykkes hun med opgaverne og får hjulpet med for eksempel personlig pleje, hvor det kan være svært.

Og så er hun bare megahjælpesom. Hvis jeg har en fridag og har brug for at overlevere opgaver, så kan jeg være helt sikker på, at Heidi tager hånd om det. ★ [MEN@FOA.DK](mailto:men@foa.dk)



Heidi Estrup Rasmussen blev nomineret af sin kollega, social- og sundhedsassistent **Birte Rosenkilde**.

Har du en kollega, du gerne vil nominere, så skriv til redaktionen@foa.dk. Der er et gavekort på 250 kr. til Coop til kollegahygge, hvis vi bruger dit tip.



Fyrede portører fik oprejsning

Jan Hansen, Henrik Lose og Jørn Gondek blev kaldt illoyale, da de blev fyret. Nu har de tre erfarne portører fået knap 400.000 kroner i samlet godtgørelse.

AF NANA TOFT | FOTO: TOBIAS STIDSEN

KEND DIN RET

DOMMER AFGØR DEN FAGLIGE STRID

- Når en lønmodtager protesterer mod en opsigelse og får sin sag i Afskedigelsesnævnet, bliver den behandlet stort set som en rigtig retssag.
- Alle sagens relevante parter skal nemlig afgive forklaring for nævnet, som består af en opmand (juridisk dommer, red.) og fire jurister fra henholdsvis lønmodtagerens og arbejdsgiverens organisationer.
- De FOA-medlemmer, som får en sag i Afskedigelsesnævnet, bliver også tilbudt advokatbistand fra FOA.
- I sidste ende er det opmanden, der afgør, om fyringen er i strid med overenskomsten. Opmandens kendelse er endegyldig og kan ikke appelleres.

KILDE: FOA

Vi er i begyndelsen af januar 2017. Portør Jan Hansen har haft juleferie og er vendt tilbage til sit arbejde på Nykøbing Falster Sygehus, da han bliver kaldt til samtale på chefens kontor.

Der har været en klage, forklarer chefen. Jan Hansen og hans kollega, Henrik Lose, har ifølge chefen handlet uforsvarligt ved en 'akut transport'. De to portører, der har arbejdet henholdsvis 24 år og 15 år på hospitalet, har ikke været fleksible, og de har overset, at patienten var i kritisk tilstand, siger chefen.

Jan Hansen forsøger at forklare, at lægerne bad om transport til røntgen, ikke intensiv. Derfor var hverken Jan Hansen eller hans kollega alarmeret. Samtidig betød hospitalets nye servicekoncept, at transporten skulle løses af erhvervsuddannede serviceassistenter, ikke portører.

Men chefen afbryder og siger ifølge et af referaterne i sagen: "Du er skidefuld af løgn. Du er utroværdig."

Kort tid efter finder Jan Hansen en fyreseddel i sin postkasse. Det gør hans kollega, Henrik Lose, også.

Fyret efter 38 år

En tredje portørkollega, Jørn Gondek, viser sig også at have været en tur forbi chefens kontor i samme periode. Også han går derfra 'noget mundlam', som han siger.

"Jeg får at vide, at jeg har handlet illoyalt ved ikke at lade pårørende besøge deres afdøde i kapellet," fortæller Jørn Gondek, der forklarer chefen, at han blev ringet op af en datter på en søndag, hvor der i forvejen var ret travlt.

"Jeg prioriterer derfor de 'levende før de døde' og foreslår, at hun kommer dagen efter," siger Jørn Gondek.

Datteren vælger at skrive et læserbrev i den lokale avis, hvor kritikken dog går på hendes oplevelser, da moderen var indlagt på akutafdelingen. Alligevel oplever Jørn Gondek chefen sige: "Jeg har mistet tilliden til dig, Jørn."

Kort tid efter modtager han også en opsigelse.

"Jeg stod bare og kiggede på den fyreseddel. Farvel og tak. Efter 38 år på samme arbejdsplads," fortæller Jørn Gondek.



De fyrede portører Jørn Gondek (tv.), Jan Hansen og Henrik Lose havde arbejdet 38 år, 24 år og 15 år på hospitalet i Nykøbing. De er taknemmelige for, at de fik medhold i Afskedigelsesnævnet. Det tæller mere end penge.

En kæmpe lettelse

Alle tre kontaktede FOA Guldborgsund umiddelbart efter, at de var blevet sagt op. Og tre år, en række forhandlinger frem og tilbage og en del bekymringer senere står alle tre portører rensset for anklager om at have 'tilsidesat helt almindelige krav til portører'.

"En ting var at blive fyret. Noget andet var at blive anklaget for at lyve. Så da Michelle (FOAs regionskonsulent, red.) ringede og sagde, vi havde vundet, var det en kæmpe lettelse," fortæller Jan Hansen.

Retfærdighed for medlemmerne

I dag har de tre tilsammen fået knap 400.000 kroner i godtgørelse for uberettiget firing.

"Jeg er glad for pengene. Men jeg er mest taknemmelig for, at vi nu har rettens ord for, at vi ikke handlede uforsvarligt," siger Henrik Lose.

I FOA Guldborgsund er regionskonsulent Michelle Henriksen svært tilfreds med sejren.

"Jeg ser det som vores opgave at skabe retfærdighed for medlemmerne, og det har vi fået her," konstaterer hun.

I Region Sjælland, portørernes tidligere arbejdsgiver, tager man afgørelserne til efterretning, men ønsker ikke at udtale sig, fordi der er tale om personsager.

★ REDAKTIONEN@FOA.DK

DE FIK OGSÅ HJÆLP AF FOA

Lilian Hein Pallesen LØNTJEK LØFTEDE HENDE FIRE TRIN

Da Lilian Hein Pedersen for to år siden gik i gang med at læse til social- og sundhedsassistent, havde hun præcis 11 års erfaring som hjælper med i bagagen. Men den anciennitet glemte kommunen at tage hensyn til, da hun for nylig var færdig med sin nye uddannelse og blev placeret på løntrin 22.

Dér havde hun udsigt til at blive indtil 2024. Men det blev der hurtigt lavet om på, da Lilian Hein Pallesen talte med sin tillidsrepræsentant og FOA Varde. Under stort besvær blev hun løftet til løntrin 26 – og fik 1.322 kroner ekstra hver måned.

FOA Varde har haft 17 lønsager i år. De har tilsammen indbragt medlemmerne 528.700 kroner.

Hovedstadens Beredskab FORKERT ADMINISTRATION GAV 2,5 MIO. KRONER

Den helt store kugleramme skulle i brug, da Hovedstadens Beredskab (HB) opdagede, at der gennem fire år vist var udbetalt forkerte honorarer i forbindelse med undervisning.

I stedet for at aflønne efter overenskomsten med FOA havde man brugt statens takster, og det problem blev løst i fælles forståelse mellem HB og FOA 1.

På den ene side havde cirka 100 personer tilsammen en million kroner til gode. I den kategori havde 'topscoreren' krav på knap 66.000 kroner.

På den anden side var der 65 personer, der i samme periode havde fået udbetalt i alt 1,5 millioner kroner for meget. De penge blev eftergivet, og det var der især to medarbejdere, der nød godt af. De fik lov til at beholde henholdsvis 331.000 og 197.000 kroner.



Har du brug for hjælp
Kontakt din egen afdeling
via **foa.dk**

INDBLIK

CORONA – ANDEN BØLGE

ENDNU EN MAVEPUSTER

Bedst som vi troede, at restriktioner og smittefare var på retur, rullede anden coronabølge ind over Danmark. I første omgang gik det værst ud over Nordjylland. Og selvom danskerne i almindelighed – og de ansatte i dagtilbud, i ældreplejen og på sygehuse i særdeleshed – er blevet dus med håndsprit og ansigtsmasker i 2020, kan vi ikke bare trække på erfaringer fra foråret. For coronakrisen ligner ingen andre kriser. Den forandrer sig ustandseligt, den bevæger sig rundt i landet, og ingen har prøvet det før. Derfor er arbejdspladser blevet en slags laboratorier, hvor vi eksperimenterer med at løse de daglige opgaver, siger arbejdsmiljøforsker. Det stiller store krav til den enkelte og til fællesskabet.



**MØD
PÆDAGOGISK
ASSISTENT
PIA LUNDBY FRA
FREDERIKSHAVN
PÅ SIDE 39**



ET VILDT ÅR

2020 vil for altid blive husket for ord som corona, covid-19, nedlukning, samfundssind, smittekæder, værnemidler, senfølger og testcenter. Alle har været påvirket af krisen. Privat og på jobbet. Her har vi samlet et udpluk af de markante begivenheder og aftaler.

II. MARTS

En nattevagt på et plejehjem meldes – som det første kendte tilfælde i ældreplejen – smittet med coronavirus. Senere samme dag meddeler statsminister Mette Frederiksen, at Danmark lukker ned. Der skal blandt andet etableres nødpasning af børn, der bliver besøgsforbud på plejehjem, og hospitaler får særlige covid-afsnit.



DET SKAL NOK BLIVE GODT IGEN

Coronakrisen har udfordret arbejdsfællesskabet. Vi savner den 'sjove side' og mangler forståelse for hinandens hverdag. Nordjysk arbejdsmiljørepræsentant er dog fortrøstningsfuld.

Arbejdslivet er ikke, som det var i marts. Nok sidder hygiejneregler, visirpåbud og besøgsforbud på rygraden. Men ni lange omskiftelige måneder med afstand og aflysninger af møder, fester og samvær på arbejdspladsen sætter sine spor. For selvom coronakrisen på mange måder har bragt os tæt på hinanden, savner de fleste den 'sjove side' af deres kolleger.

Den sociale lim – særligt alt det uformelle – mellem kolleger har

nemlig stor betydning for trivslen, fortæller psykolog og arbejdslivsforsker Malene Friis Andersen, der forsker i arbejdsfællesskaber under coronakrisen.

"I marts oplevede vi chok og frygt – men også et adrenalinkick til fællesskabet. Og så kom anden bølge. Når intet er varigt, når hver fase er midlertidig, og ingen har prøvet det før, er det meget krævende for den enkelte og for arbejdsfællesskabet," siger hun.

19. MARTS

Flere hundrede FOA-medlemmer har tilmeldt sig de nyoprettede jobbanker for sundhedsansatte, der er villige til at yde en ekstra indsats som frivillig under coronakrisen. "Jeg er klar til at hjælpe så meget, jeg kan. Men vi skal også passe på os selv," siger sosu-assistent Charlotte Fuglsang fra Haderslev.



20. MARTS

Kommuner og fagforeninger underskriver en aftale – kendt som Fælleserklæringen – der lokalt gør det muligt at flytte medarbejdere mellem overenskomstområder. Det betyder blandt andet, at svømmebadsassistenter kommer til at hjælpe med rengøring i daginstitutioner.

14. APRIL

Der er stor mangel på værnemidler til især de ansatte i ældreplejen. FOA er ved at miste tålmodigheden og spørger, om de ansatte kan nægte en opgave, hvis der mangler værnemidler. To uger senere præciserer myndighederne, at der skal være værnemidler nok – og hvordan de skal bruges.



Som arbejdsmiljørepræsentant har Laila Gregersen brug for at være tæt på kollegerne, men det er hun ikke under coronakrisen: "Jeg har ikke helt samme fornemmelse af det psykiske arbejdsmiljø," siger hun.

Netop sådan er det på Ældrecentret Fjordglimt i Thisted. Her oplever social- og sundhedsassistent Laila Gregersen, der også er arbejdsmiljørepræsentant (amr), at fællesskabet er under pres, selvom alle generelt er ved godt mod:

"Vi er 65 medarbejdere delt i fire teams i hvert sit hus. Normalt mødes vi alle til morgen- og eftermiddagsmøder og hjælper hinanden på tværs af teams. Så kom corona, og det blev be-

sluttet, at vi kun skulle være i egne teams. I oktober var vi lige begyndt at løsne lidt op, så vi igen kunne ses og hjælpe hinanden. Og så kom anden bølge," siger Laila Gregersen.

Det betød ny adskillelse og aflysning af alle møder.

"Vi mister let forståelsen for hinandens hverdag. Desuden er fleksibiliteten udfordret, når vi ikke kan arbejde på tværs, og vi frygter at komme til at mangle kolleger," siger Laila Gregersen.

I Thisted har de taget hånd om den udfordring. Blandt andet ved at mødes på Teams. Det fungerer fint ifølge Laila Gregersen:

"Vi får en føling med, hvordan det går i de andre huse. Og som amr har jeg valgt at skrive ud til alle kolleger for at minde dem om, at jeg er her. Jeg er sikker på, at vi nok skal få bygget sammenholdsfølelsen op igen." ★

22. APRIL

En ny vejledning fra Arbejdstilsynet fastslår, at corona kan anerkendes som arbejds-skade, hvis man kan sand-synliggøre, at man er ble-vet smittet på jobbet. FOA har kæmpet flere uger for den ret, og forbundsformand Mona Striib kalder vejlednin-gen 'en stor sejr på tværs af hele arbejdsmarkedet'.

27. APRIL

Mange dagplejere må bruge fritiden på at gøre rent ef-ter de nye retningslinjer: "Nu skal jeg også afspritte legetø-jet, gøre toiletter rene, vaske gulv og støvsuge flere gange om dagen. Jeg er heldig, hvis jeg får sat mig ned og får no-get at spise," siger Marianne Vedel Houen fra Aalborg.



15. MAJ

Mange arbejdsgivere beder deres medarbejdere om at lade sig teste for corona i de-res fritid. FOA siger, det skal ske i arbejdstiden. Hvis det ikke er muligt, skal det ho-noreres som arbejdstid. Det glemmer et par kommuner, som FOA siden har rejst sag imod.



→ TILBAGE TIL START

I begyndelsen af november betød coronakrisen en ny nedlukning af syv nordjyske kommuner. I første omgang måtte man end ikke krydse kommunegrænserne. Vi har spurgt fire nordjyske medlemmer af FOA, hvordan de oplevede anden coronabølge.



GUIDE 5 FIF TIL AT HOLDE LIV I FÆLLESSKABET

1. Brug sms eller telefon til at erstatte de korte uformelle snakke på p-pladsen eller i omklædningsrummet. Hvordan gik hundetræningen? Har barnebarnet lært at gå? Det tager kun to minutter.
2. 'Gæt en genstand' på for eksempel Teams. Sæt gruppens madpakker eller sko op på række og send et foto, så kollegerne kan parre madpakke med menneske.
3. Brug 10 minutter om ugen på en gåtur med skiftende makker fra andre teams.
4. Hjælp hinanden med gode tips. 3 gode måder at løse en opgave på. 3 gode måder at huske at holde afstand på.
5. Tag et slag bingo over Teams i stedet for julefrokosten.

KILDE: MALENE FRIIS ANDERSEN



TÆTTERE PÅ PÅRØRENDE

Gerda Hove Larsen • 60 år
Sygehjælper

Demensplejehjemmet Sct. Thøgersgaard
Thisted Kommune

Vi var endelig begyndt at åbne lidt efter første bølge, og så kom den næste. Vi orker næsten ikke mere og glæder os til, at vi igen kan færdes frit. Vi plejer at have et åbent hus, hvor pensionister fra området spiller bob og kort og tilfører huset noget liv, og hvor pårørende og beboere mødes i fællesstuen.

Nu er hoveddøren låst. Beboere må kun have besøg af én pårørende – den samme hver gang og kun i beboernes egne lejligheder. Vi er meget opmærksomme på, at det er svært at være pårørende, og derfor bruger vi ekstra tid på samarbejdet. Vi taler med dem i telefon, og vi skriver om dagligdagen i nyhedsbreve, som vi sender ud på mail. Og da jeg så fællessang i fjernsynet sammen med en meget dement borger, som levede sig helt ind i sangen, var det så rørende, at jeg optog det på video og sendte det til hendes søn. Han blev meget taknemmelig. Den slags vil vi blive ved med efter corona. ★

22. JUNI

Fraværet af frivillige og pårørende under coronalukningen har bundet personale og beboere tættere sammen på plejecentrene. "Vi har fået en helt anden hverdag. Der er skabt mere tid, og den tid har vi kunnet bruge på beboerne," siger social- og sundhedsassistent Trina Nissen fra Stevns.



26. JUNI

Bekymring bliver afløst af lettelse, da Kommunernes Landsforening langt om længe bøjer sig for krav fra blandt andre FOA og garanterer fuld løn til medarbejdere, der er sendt hjem, fordi de er i særlig risiko for at blive ramt af corona – eller er i familie med en i risikogruppen.

21. JULI

Professor og ledende overlæge Lars Østergaard slår alarm. Han har fulgt 71 patienter, der har været syge af covid-19 og har registreret, at flere af dem har besvær med at komme sig og især døjer med vejrtrækningsproblemer. Der kommer særligt fokus på covid-19 og senfølger.



HÅNDSPRITTEN ER KOMMET FOR AT BLIVE

Lene Hjørringgaard Thomsen · 52 år
Køkkenmedhjælper

AMU-kursuscenter Sandmosen
Jammerbugt Kommune

Ved første nedlukning var jeg meget nervøs for at få covid-19. Vi havde kursister fra hele landet, og jeg var usikker på, om jeg kunne blive smittet, hvis jeg for eksempel gik gennem et lokale, som en af kursisterne lige havde været i.

Jeg er ikke nær så nervøs denne gang. Dels har vi kun fem kursister til frokost og ingen overnattende, selvom det er vores højsæson nu, og vi normalt har 100 til frokost og 40 overnattende. I stedet har vi tid til at gøre rigtig grundigt rent i køkkenet.

Og dels er vi blevet klogere på corona. I foråret serverede vi mad på tallerkner og ikke fra buffet. Nu tager kursisterne selv deres mad – med plastikhandsker på. Alle spritter af, holder afstand og bruger sund fornuft – og vi ansatte gør mere rent. Og vi ser ingen syge. Jeg tror, der skal rigtig meget til for at blive smittet. Jeg tror også, at håndspritten er kommet for at blive. ★



VI ER MÅSKE FOR DUS MED CORONA

Jan Møller · 57 år
Teknisk servicemedarbejder

Tilsted Skole og Børnehuset Kathøj
Thisted Kommune

Vi var lidt i panik første gang i foråret. Hvad var det nu for rengøringsmidler, vi skulle bruge. Var der desinfektionsvæske nok, hvor skulle vi få det, og hvad var et kontaktpunkt? Den slags er der helt styr på nu. Vi ved nøjagtig, hvor mange voksne der må sidde om et bord på lærerværelset. Og hvor langt der skal være mellem børnene i klasselokalerne.

Nogle gange kan jeg ikke helt se logikken i de restriktioner, der kommer. Og så kan man komme til at tænke, at det nok alligevel ikke er så slemt.

Jeg er typen, der tager det, som det kommer. Jeg går ikke rundt og frygter sygdommen, selvom jeg her i anden bølge synes, at det er kommet lidt tæt på os i Thisted. Det er da skrækkeligt, at virus kan mutere. Jeg overholder restriktionerne, men ellers bevæger jeg mig rundt mere eller mindre, som jeg plejer. Måske kan vi gå hen og blive for dus med corona. ★



DET VAR TRÆLS – MEN IKKE TRÆLS TRÆLS

Pia Lundby · 58 år
Pædagogisk assistent

Aldersintegreret institution Børnehuset Spiren
Frederikshavn Kommune

Det føltes som at blive banket tilbage til start, da Nordjylland blev lukket. Det var træls, men dog ikke træls træls. Vi glæder os til, at vi ikke snakker om corona hele tiden.

Men det skader faktisk ikke at blive rusket lidt i. Det får os til at tænke anderledes. Og noget fortsætter vi med efter corona.

Tag for eksempel legetøjet, som skal vaskes, hver gang en ny gruppe skal bruge det. Vi har pakket meget af det væk og opdaget, at børnene faktisk leger mere med det, når de kun har lidt ad gangen.

Men en enkelt ting, syntes jeg, var forkert. Der kom flere restriktioner i samfundet, men hvad med os personer – hvem passer på os? Vi fik tilbud om at bruge visir, mens forældrene kunne hente og bringe deres børn uden mundbind. Så jeg skrev til Centerchefen for Dagtilbud. Og nu skal forældre bruge mundbind i kommunens dagtilbud. ★

5. AUGUST

Efter en sommer uden store smittetal er corona langsomt ved at sprede sig igen i lokale og regionale bobler. Aarhus er en af de første byer, der oplever stigende smittetal. Derfor skal alle 5.000 ansatte i ældreplejen og på botilbud coronatestes en gang ugentligt, indtil smittetallet atter falder.

29. SEPTEMBER

Stadigt flere plejehjem må genindføre midlertidige besøgsforbud og -restriktioner. I Styrelsen for Patientsikkerhed er direktør Anette Lykke Petri fuld af lovord over personalets indsats: "De er rigtig gode til at håndtere de her udbrud og ved, hvad de skal gøre, lige så snart der er et udbrud," siger hun.



5. NOVEMBER

Statsminister Mette Frederiksen meddeler, at syv nordjyske kommuner lukker ned på grund af muteret coronavirus. Alle kritiske arbejdsfunktioner skal dog opretholdes. Restriktionerne ophæves 19. november.

TÆT PÅ

KLIMABIDRAG

7 ud af 10 FOA-medlemmer mener i høj eller meget høj grad, at deres arbejdsplads bør bidrage til at håndtere klimaudfordringerne. Samme andel mener, at den enkelte borger bør bidrage.

FLYREJSE

79%

Det er en god idé at øge afgifterne på flyrejser

15%

Nej, det er slet ikke en god idé

RED KLIMAET

Men hvad må det koste? Næsten halvdelen af FOAs medlemmer – med mændene i front – er klar til at bruge mere af deres indkomst på at bidrage til at løse klimaudfordringerne. Og flertallet synes, det er en god idé at øge visse afgifter.

AF REDAKTIONEN@FOA.DK | ILLUSTRATION: CAMILLA THYRRING LUDVIGSEN

TØJ

74%

Det er en god idé at øge afgifterne på tøj

19%

Nej, det er slet ikke en god idé

KØD

65%

Det er en god idé at øge afgifterne på kød

30%

Nej, det er slet ikke en god idé

BILER

63%

Det er en god idé at øge afgifterne på kørsel i benzin- og dieslbiler

30%

Nej, det er slet ikke en god idé



52%

af de adspurgte mænd
er villige til at bruge
mere af deres indkomst
på at bidrage til at løse
klimaudfordringerne



44%

af de adspurgte kvinder
er villige til at bruge
mere af deres indkomst
på at bidrage til at løse
klimaudfordringerne

49%

af FOAs medlemmer
er i høj eller meget
høj grad bekymret for
klimaforandringerne.

Hallo mand! Du
tjener jo oss' tit
mere end din dame!

FOA



FILMCENTRALEN /FOR DE YNGSTE

LEG MED FILM, LYD OG BILLEDER

- Sprogudvikling
- Familie
- Vi hjælper hinanden

Det er nogle af de mange temaer i den gratis app 'Filmcentralen/For de yngste'. Den er målrettet 3-6-årige i dagtilbud. Appen rummer film, aktiviteter og guidede forløb med afsæt i den pædagogiske læreplan. Der er aktiviteter til både inde og ude.

Appen er designet til iPads. Hent den i App Store, og brug Unilogin for at se filmene.

Læs mere på Filmcentralen.dk

SPROGUDVIKLING

BØRN TALER MEST MED BØRN

De fleste sproglige interaktioner i dagtilbud sker mellem børn, mens en lille del foregår mellem barn og voksen, viser nye observationer i dagtilbud.

AF MALIN SCHMIDT

Børns sprog handler ikke kun om ordforråd. Det handler også om ansigtsudtryk, kropssprog, intonation, hvor trykket lægges forskelligt på ordet, eller hvor barnet synger det. Og så er der lyde, hvor barnet måske bare bruger et enkelt udtryk som for eksempel 'bang'.

"Alt det indgår i den kommunikation, børnene har med hinanden, og som vi voksne måske har en tendens til at overse, afbryde eller endda slet ikke ser som sprog."

Sådan lyder det fra lektor på Roskilde Universitet Annegrethe Ahrenkiel, der med sit forskerteam har fulgt fire børn i dagtilbud med videokamera for at kunne observere børnenes kommunikation over en hel dag.

"Vi så, at langt det meste kommunikation sker mellem børnene. De er sociale magneter for hinanden, mens kun en lille del foregår mellem barn og voksen."

Børn er bare sjovere

Børnenes betydning for hinandens sprogudvikling har man en tendens til at glemme i sprogpædagogikken, mener Annegrethe Ahrenkiel, der ser et kæmpe potentiale i at inddrage børnenes perspektiv i sprogarbejdet.

"Børns sprogbrug er slet ikke så formålsbestemt som voksnes," siger

hun og nævner som eksempel en pige, der sang ordet 'flyvemaskine' tre gange, så andre børn til sidst stemte i. Eller da det blev til en leg for to piger, der malede med vandfarver, at bruge farverne i nøjagtig samme rækkefølge. Legen endte med, at den ene pige, der ikke i forvejen kendte navnet på farverne, lærte dem.

Sprogleg

"Der er ikke noget formål med, at pigen siger 'flyvemaskine' flere gange. Hun sanser bare ordet, og de andre leger med," siger Annegrethe Ahrenkiel og fortæller om en anden leg, hvor det eneste, der blev sagt, var 'miav'.

"Børnene lytter til hinanden ved hjælp af genstande, blikke og kropssprog. De vil så gerne legen og gør hele tiden noget for at tilpasse sig de andres udspil, så legen bevæger sig fra at være eksempelvis en katteleg, til at de er zombier."

Ifølge Annegrethe Ahrenkiel er den sproglige indsats i dagtilbud traditionelt bygget op om voksen-barn-interaktion med billedlotteri, testning og læringslaboratorier. Hun mener derfor, at den nye viden om børns indbyrdes sproglege skal inddrages mere, og næste skridt er at finde ud af, hvordan – i samarbejde med det pædagogiske personale. ★ MASCH@FOA.DK



FOTO: JØN BJARN/RUC.DK

Annegrethe Ahrenkiel

Leder af Center for
Daginstitutionsforskning,
Roskilde Universitet (RUC)

ZOOMER IND PÅ BØRNS INDBYRDES SPROG

Annegrethe Ahrenkiel, lektor ved RUC, har sammen med Laura Eilenberg, videnskabelig assistent, og Lars Holm, lektor ved DPU, Aarhus Universitet analyseret videooptagelser af 3-4-årige børn i en daginstitution for at forstå, hvordan børnene kommunikerer – set ud fra barnets perspektiv.

Masser af leg i tre kulørte biler

Da coronavirus reducerede dagplejer Jeanette Findholms legetøjsudvalg, blev hun bekymret for skuffede børn. I stedet har hun opdaget ny inspiration hos sig selv og større koncentration hos børnene.

AF MALIN SCHMIDT | FOTO: TOBIAS STIDSEN

Kasser med bamser og skumlegetøj står øverst på reolen, så børnene ikke kan nå dem. Plastikposer er lagt hen over legoklodserne, så børnene ikke kan se dem, og udenfor står scooterne gemt væk bag legehuset, så de ikke umiddelbart er tilgængelige for børnene.

”Jeg har nok reduceret legetøjet med 80-90 procent både ude og inde, men det har ikke gjort legen dårligere – tværtimod,” siger dagplejer Jeanette Findholm fra sin plads på gulvet, hvor to af drengene ormer sig i skødet på hende.

I stedet for at bruge flere timer dagligt på at vaske legetøj efter lukketid er hun endt med at få idéer til nye lege. Lege, der gør, at hendes fire drenge i dag koncentrerer sig i længere tid end før og har fundet mere ro.

”Der ligger masser af leg og læring i de kulørte biler, der står der. Det, som det kræver af mig, er, at jeg er til stede i børnenes leg. At jeg er nærværende og guidende i forhold til, hvad de kan

bruge legetøjet til,” siger Jeanette Findholm og peger på de biler, hun har stillet op på en lige række.

Giv og få en bil

På den måde har hun sat en ramme for dagens første leg, hvor hun følger børnenes initiativer, selv lægger ud eller opmuntrer dem i en bestemt retning. For eksempel med sangen ’Rød, gul og blå’, der ender med, at børnene sender en bil videre til kammeraten.

”Der er masser af glæde i at give en bil og få en bil, i at dele og modtage. Når børnene kommer om morgenen og ser bilerne, så har de allerede en positiv forventning til, hvad der skal ske,” siger hun og sender bilen videre til Sylvester, som hujer af glæde, da han igen sender bilen videre til Lucas, da de synger kodeordet.

”Det kan der gå meget tid med. Og pludselig kan legen blive til noget andet, hvor dinosauren får en tur på lastbilsladet, og så snakker vi, om den mon er på vej i Zoo, hvor Jaxon var

med morfar i søndags, og så handler det om relationer.”

Kan ikke overskue så meget legetøj

Jeanette Findholm har fire kasser med nøje udvalgt legetøj, hvor indholdet løbende bliver udskiftet. Lige nu er det en kasse med biler, en med Duplo-dinosaurer, en med bondegårdsdyr og en med dyr fra den afrikanske savanne. Mere behøver hun ikke.

”Det kræver planlægning fra min side, for jeg overvejer hele tiden, hvor jeg vil hen med legen, mens jeg tidligere improviserede og lynhurtigt fandt en sang, der passede til det legetøj, de fandt frem.”

At stille tre kasser kulørt legetøj frem på gulvet vender hun aldrig tilbage til, siger hun og griner af det lidt karikerede billede.

”Jeg har altid gjort mig umage, men jeg planlægger mere nu. Og jeg har fundet ud af, at børnene slet ikke kan overskue de rå mængder af legetøj på gulvet.” ★ MASCH@FOA.DK



Jeanette Findholm er dagplejer i Odense Kommune og har ligesom andre dagplejere måttet finde nye veje i en tid præget af coronavirus. "Min bekymring for hele tiden at sige nej til børnene har været grundløs. De har en fest med den lille mængde legetøj, jeg nu udvælger til dem."



GUIDE LEGETØJ I EN CORONATID

- Udvalg legetøjet ud fra børnenes interesser og ud fra, hvad du pædagogisk gerne vil styrke. Lægger det op til socialt samspil, stimulerer det sanserne eller motorikken?
- Det er vigtigt at udskifte det legetøj, der er til rådighed, løbende, så legetøjet følger gruppens udvikling.
- Vær fleksibel, når det kan lade sig gøre. Hvis et barn brændende ønsker sig et bestemt stykke legetøj, så tag det frem, hvis det giver mening, og det er hygiejnisk forsvarligt.

KILDE: DAGPLEJER JEANETTE FINDHOLM

HUSK!**21. december**

kan du udfylde dit dagpenge- eller efterlønskort på foa.dk. Se oversigt over datoer for 2021 på foa.dk/udbetalingsperioder.

Husk at udfylde din joblog

Mindst en gang om ugen skal du skrive de job, du søger, i en digital joblog – enten via foa.dk/akassen eller jobnet.dk. Du skal logge flere job hver uge. Jo flere ledige stillinger, der er, desto flere skal du søge og registrere i din joblog. Derudover skal du hver måned gemme mindst én jobansøgning i din joblog. Det kan få konsekvenser for dine dagpenge, hvis du ikke opfylder disse krav.

Nyt job?

Find dit nye job på FOA Job via foa.dk/akassen.

Satser 2021

Hvert år reguleres det beløb, du får udbetalt i dagpenge eller efterløn. I år sker det pr. 1. januar 2021. Du kan se samtlige satser på foa.dk/a-kasse/satser-skat-udbetaling.

A-KASSENS CALLCENTER – en udvidet service til dig

Hvis du har brug for at kontakte a-kassen uden for normal åbningstid, kan du ringe til callcentret på tlf. 46 97 10 10. Vi har åbent mandag til fredag kl. 16-20. Her kan du få hjælp, når du har brug for det.

NEMMERE AT BOOKE SAMTALER I A-KASSEN

AF METTE WIEDERHOLT PEDERSEN

Har du for nylig booket en samtale i a-kassen, har du måske set, at vores system ser anderledes ud, end det plejer. Udover den samtale, du bliver indkaldt til i Min post, kan du i det nye bookingsystem se, om din lokalenhed skulle have andre tilbud til dig. Det kan for eksempel være informationsmøder, jobklubber, webinarer eller andet, som din lokalenhed holder. Er der tilbud, du synes om, kan du frit tilmelde dig. Du behøver ikke at være inviteret.

En forbedring i det nye system er blandt andet, at du ikke længere behøver et bookingnummer, når du booker samtaler eller tilmelder dig et tilbud.

Du skal blot bruge dit NemID. Og ønsker du at ombooke en samtale, kan du stadig gøre det. ★

Efterlønnere kan droppe ATP-bidrag

Som efterløkker bestemmer du selv, om du vil indbetale til din ATP-konto, når du går på efterløn. I 2020 betalte du 1,78 kroner pr. time i ATP, og det svarer til 285 kroner for måneder med fuld efterløn som fuldtidsforsikret. Som deltidsforsikret var beløbet 231 kroner for måneder med fuld efterløn.

Før du gik på efterløn, traf du val-

get, om du ville indbetale til ATP eller ej. Ønsker du at ændre dit valg, skal du give skriftlig besked til din lokale a-kasse senest 10. januar 2021 via foa.dk/min-post. Valget vil få virkning fra den første udbetalingsperiode i kalenderåret, det vil sige fra og med januar 2021. Se de lokale a-kasser på foa.dk/a-kasse. ★

Sådan får du nem adgang til Min post

Vil du have nemmere adgang til at læse post fra os, kan du lave en genvej til din digitale postkasse på din mobil eller tablet. Det gør du ved at logge ind på foa.dk/min-post og tilføje siden til din hjem-

meskærm eller startskærm afhængig af, om du vil gemme genvejen på din mobil eller tablet. Du kan se en vejledning på foa.dk/minpostpaastartskærm. ★

REDAKTIONEN@FOA.DK

KYLLINGESANDWICH

Savner du inspiration til en velsmagende madpakke, der kan holde energien oppe, så kig med her. Steg kylling til aftensmad og til en sandwich, der er let at spise på farten. Valnøddepasta giver smag og gør sandwichen dejlig snasket.

AF KATRINE KLINKEN | FOTO: LINE FALCK

TIP!
Prøv valnøddepasta til stegte auberginer eller fast ost.

Fyldte tørrede frugter er en dejlig vintersnack. Brug f.eks. figer eller abrikoser og kom 3-4 smuttede mandler og lidt frisk citronskal i.

Kyllingesandwich med valnøddepasta

2 store sandwich

4 skiver godt hvedebrød
2 stk. kyllingebryst
1 spsk. olie
salt og friskkværnet peber
4 friske rå kålblade

Valnøddepasta

150 g valnøddekerner
1 håndfuld dild
1 håndfuld persille
2 fed hvidløg
1 tsk. fennikelfrø
1/2 tsk. salt & friskkværnet peber
1 spsk. hvidvinseddike
ca. 1 dl vand
1/2 dl friske granatæblekerner

Brun kyllingebryst i olie på en varm pande. Krydr med salt og peber. Skru ned for varmen og steg ca. 5 min. på hver side, til kødet er gennemstegt. Afkøl kødet og riv det i mindre stykker.

Valnøddepasta

Kom valnødderne i en foodprocessor med skyllede krydderurter, knust hvidløg, fennikelfrø, salt og peber. Kør til ensartet konsistens. Hvis man ikke har en foodprocessor, kan blandingen stødes i en morter. Tilsæt eddike og vand gradvist til cremet konsistens. Smag til med salt og bland granatæblekernerne i.

Smør brødsiverne med valnøddepastaen. Læg kålblade og stykker af stegt kylling imellem og læg brødsiverne sammen til to sandwiches.

Katrine Klinken er kok og ernærings- og husholdningsøkonom og arbejder som madskribent.



Læs mere
[instagram.com/katrineklinken](https://www.instagram.com/katrineklinken)

DET
SKER

FREDERIKSSUND

Seniorklubben. Arrangementer afholdes med forbehold for, at corona-situationen kan medføre aflysning. 20. jan. 2021 kl. 13.30: 'Seniorshow for fuld musik' v. Bertel Abildgaard, kendt fra den legendariske show-gruppe. 24. feb. kl. 13.30: 'Kriminalpræventive råd'. Kom og bliv klogere på, hvordan du undgår at blive snydt af kriminelle, når de beder om ID, bankoplysninger m.m. på mobilen, og hvordan du sikrer dit hjem. 17. marts kl. 12: Generalforsamling. Vi byder på lidt at spise/drikke kl. 12. Derefter generalforsamlingen med dagsorden jf. lovene. Indkomne forslag

skal være bestyrelsen i hænde senest 14 dage før. Tilmelding til kasserer Anny Lorentzen på 29 69 02 39 eller annylorentzen@hotmail.com senest 3. marts af hensyn til forplejning. Traditionen tro afsluttes med bankospil.

HOLSTEBRO

Senior. 14. jan. 2021: Banko og kontingent-indbetaling. 28. jan.: Bowling. 11. feb.: Foredrag. 4. marts: Generalforsamling.

LILLEBÆLT

Psykatriklklubben. 22. feb. 2021 kl. 17: Generalforsamling på restaurant Asia, Østergade Middelfart. Bagefter spisning med tilmelding senest 15. feb. til Karen Henriksen på 30 86 77 20. Se dagsorden i FOA Lillebælts nyhedsbrev.

NORDSJÆLLAND

E+P Klubben Hillerød. 13. jan. 2021 kl. 10: Foredragsholder og tidl. rejseleder Peer Faurskov fortæller og viser billeder fra sine mange

spændende ture på øen Sumatra. Pris 30 kr. inkl. kaffe/brød. Tilmelding til Eva senest 6. jan. på 20 22 40 18. 9. feb. kl. 10: Foredragsholder Bent Kaufmann fortæller historien om grænselandet. Pris 30 kr. inkl. kaffe/brød. Tilmelding på klubmødet 13. jan. eller til Eva senest 2. feb. 16. marts kl. 12: Generalforsamling i afdelingen. Dagsorden jf. lovene. Vi starter med 2020, som blev udsat på grund af corona. På valg for 2 år: formand, sekretær, 2 bestyrelsesmedlemmer og suppleant. Vi fortsætter den ordinære generalforsamling 2021. På valg for 2 år: næstformand, kasserer og 2 bestyrelsesmedlemmer. Forslag skal være formanden i hænde senest 2. marts. Vi slutter med smørrebrød + øl, vand/kaffe. Tilmelding 9. feb. eller til Eva senest 7. april. Alle aktiviteter vil blive afholdt iht. myndighedernes anbefalinger/retningslinjer.

ODENSE

Afdeling. 14. april 2021 kl. 19.15: Generalforsamling i FOA Odense i Marienlystcentret, Windelsvej 138, Odense. Dagsorden jf. lovene. Indkomne forslag skal være afdelingen skriftligt i hænde senest 31. marts kl. 12. Ved personvalg kan der ved fremmøde i afdelingens åbningstid skriftligt afgives stemme fra 7.-14. april kl. 12. Deltagelse i spisning kl. 18.15 forudsætter tilmelding på foa.dk/odense senest 7. april kl. 12. Hvis omstændighederne omkring corona tillader

det, afholdes FOA Odenses sektorgeneralforsamlinger efter nedenstående plan.

Pædagogisk Sektor.

11. marts kl. 19.30: Generalforsamling i Salen, FOA Odense, Vesterbro 120, Odense. Dagsorden jf. lovene. Indkomne forslag skal være sektoren skriftligt i hænde senest 25. feb. kl. 12. Ved personvalg kan der ved fremmøde i afdelingens åbningstid skriftligt afgives stemme fra og med 5. - 11. marts kl. 12. Deltagelse i spisning kl. 17.30 forudsætter tilmelding på foa.dk/odense senest 4. marts.

Servicesektoren.

17. marts kl. 19: Generalforsamling i FOA Odense, Vesterbro 120, Odense. Dagsorden jf. lovene. Indkomne forslag skal være sektoren skriftligt i hænde senest 3. marts kl. 12. Ved personvalg kan der ved fremmøde i afdelingens åbningstid skriftligt afgives stemme fra og med 11. - 17. marts kl. 12. Deltagelse i spisning kl. 18 forudsætter tilmelding på foa.dk/odense senest 10. marts.

Social- og sundheds-

sektoren. 24. marts kl. 19: Generalforsamling i Marienlystcentret, Windelsvej 138 i Odense. Dagsorden jf. lovene. Indkomne forslag skal være sektoren skriftligt i hænde senest 10. marts kl. 12. Ved personvalg kan der ved fremmøde i afdelingens åbningstid skriftligt afgives stemme fra og med 18. - 24. marts kl. 12. Deltagelse i spisning kl. 18 forudsætter tilmelding på foa.dk/odense senest 17. marts.

Seniorklub.

Med forbe-

hold for, at vi kan risikere at skulle aflyse alle arrangementer afhængig af coronasituationen. 4. jan. kl. 10-12: Nytårskur i FOA Vesterbro 120, Odense. Vi starter det nye år med nogle hyggelige timer sammen. Klubben er vært ved Asti/kranssekage, samt kaffe/te. 26. jan. kl. 10-12: Banko i FOA Vesterbro 120, Odense. Kl. 9.30-10: Tilmelding og betaling til bowling 2. feb. Tilmelding/betaling til tur til Karl Henning Petersen Museet. v. Herning. Kl. 10-12: Banko. Vi spiller om 47 gevinster. 1 plade koster 35 kr. 2 plader 50 kr. Klubben er vært ved kaffe/kage. 2. feb.: Bowling i Odense bowlinghal, Møllemarksvej 80, Odense. Kl. 10.45 mødes vi i bowlinghallen. Kl. 11-12: 1 times bowling. Kl. 12: Hygge og spisning. Pris medlem for bowling, 2 stk. smørrebrød/kaffe 110 kr. - uden bowling 80 kr. Ikke-medlem for bowling, smørrebrød/kaffe 120 kr. Drikkevarer er for egen regning. 16. feb. kl. 10-12: Afrikaforedrag, FOA Vesterbro 120, Odense. Kl. 9.30-10: Tilmelding/betaling til Tåsingetur og til generalforsamling (smørrebrød) gratis. Kl. 10-12: Foredrag om Afrika/ Kenya v. Birthe og Erik Hviid. 2. marts: Udflugt til Karl Henning Petersen Museet i Herning - opsamling kl. 8. Vejerboden Nyborg, kl. 8.30 Amtsgården Ørbækvej og kl. 8.45 Dannebrogsgade v. Banegården. Vi får kaffe/rundstykker lige efter Lillebæltsbroen. I Herning spises 2-retters menu på Bryggeriet.

Derefter kører vi til museet og får 2 rundvisninger a ca. 1 time. Så tid på egen hånd. På vej hjem gør vi holdt ved Kongernes Jelling, hvor vi får kaffe/kringle v. bussen. Forventet hjemkomst til Odense ca. kl. 19. Pris medlem 500 kr. - ikke-medlem 675 kr. Drikkevarer på egen regning. 16. marts kl. 10-13: Generalforsamling. Dagsorden jf. lovene. Klubben byder på 2 stk. smørrebrød samt 1 øl/vand.

RANDERS

Social- og sundhedssektoren. 11. marts 2021: Årsmøde i Medlemshuset. Foreløbig dagsorden kan jf. lovene ses på foa.dk/randere 8 uger før årsmødets afholdelse.

Pædagogisk sektor.

17. marts: Årsmøde i Medlemshuset. Foreløbig dagsorden kan jf. lovene ses på foa.dk/randere 8 uger før årsmødets afholdelse.

Servicesektoren. 16. marts: Årsmøde i Medlemshuset. Foreløbig dagsorden kan jf. lovene ses på foa.dk/randere 8 uger før årsmødets afholdelse.

Pensionist- og efter-

lønsklubben. 18. marts: Årsmøde i Medlemshuset. Foreløbig dagsorden kan jf. lovene ses på foa.dk/randere 8 uger før årsmødets afholdelse.

ROSKILDE

Afdelingen. 15. april 2021: Generalforsamlinger i afdelingen, Social- og sundhedssektoren, Pædagogisk Sektor samt Servicesektoren. Stedet for afholdelse

MEDLEMPULSEN

Vindere i oktober 2020

Vinder af hovedpræmien

Lene Gaarde Mikkelsen, FOA Vejle

Vindere af gavekort til Coop

Gertrud Lolk-Hansen, FOA SOSU
Karen Margrethe Rasmussen, FOA Holstebro
Lone Sørensen, FOA LFS
Inge Nielsen, FOA Esbjerg
Mette Karlsson, FOA Herning

Hovedpræmien er et weekendophold for 2 på et Comwell-hotel i Danmark. Desuden har vi hver måned 5 Coop-gavekort til en værdi a 300 kr. Nye deltagere er velkomne på foa.dk/medlemspuls

KONTAKT FOA

FOA, forbundshuset
Staunings Plads 1-3
1790 København V

Telefon: 46 97 26 26
Åbningstid:
Mandag-torsdag
8.30-16.00
Fredag 8.30-15.00

FOA-afdelinger

Afd. 1: 46 97 11 00
foa.dk/foa1
Bornholm: 46 97 33 13
foa.dk/bornholm
Esbjerg: 76 10 93 50
foa.dk/esbjerg
Frederikshavn: 46 97 11 70
foa.dk/frederikshavn
Frederikssund: 46 97 12 00
foa.dk/frederikssund

Guldborgsund: 46 97 17 50
foa.dk/guldborgsund
Herning: 46 97 12 60
foa.dk/herning
Holstebro: 46 97 14 14
foa.dk/holstebro
Horsens: 46 97 14 55
foa.dk/horsens
Kolding: 46 97 15 76
foa.dk/kolding
KLS: 46 97 15 00
foa.dk/cls

Køge: 46 97 16 00
foa.dk/koege
Lillebælt: 46 97 36 10
foa.dk/lillebaelt
LFS: 35 44 45 46
foa.dk/lfs
Lolland: 46 97 30 00
foa.dk/lolland
Mariagerfjord: 98 51 21 11
foa.dk/mariagerfjord
Nordjylland: 46 97 29 00
foa.dk/nordjylland

Nordsjælland: 46 97 33 90
foa.dk/nordsjaelland
Odense: 46 97 18 00
foa.dk/odense
Randers: 46 97 19 00
foa.dk/randere
Roskilde: 46 97 19 90
foa.dk/roskilde
Silkeborg-Skanderborg:
46 97 20 20
foa.dk/silkeborg-skanderborg
Skive: 46 97 20 80
foa.dk/skive

kommer ud via vores nyhedsbrev og mail til vores medlemmer. Dagsorden jf. lovene.

SKIVE

Seniorklubben. 14. jan. 2021 kl. 14: Foredrag v. Inge Marie Jensen (pølse Rie) i FOA Skives mødelokaler, Jægervej 12, Skive. Der serveres kaffe m. brød. Sidste tilmelding senest 7. jan. 11. feb.: Tøj til salg v. Seniorshoppen. OBS afholdes i Gildesalen, Dalgas Alle 57, Skive. 4. marts kl. 13: Generalforsamling i FOA Skives mødelokaler, Jægervej 12, Skive. Der serveres en let anretning, kaffe/brød/bankospil. Dagsorden jf. lovene. Forsalg skal være formanden i hænde senest 18. feb. Tilmelding senest 25. feb.

SYDFYN

Afdelingen. 16. marts 2021 kl. 18.30: Generalforsamling på Hotel Faaborg Fjord. Tilmelding til spisning via hjemmesiden.

SØNDERBORG

Social- og sundhedssektoren. 4. marts 2021 kl. 18-21.30: Årsmøde i FOA Sønderborg, Damgade 104, Sønderborg. Hvis du vil deltage i fællesspisning, skal du tilmelde dig senest 25. feb. Se dagsorden på foa.dk/soenderborg – Arrangementskalender. OBS: ændringer i forbindelse med corona. **Pædagogisk Sektor.** 2. marts kl. 18: Årsmøde på FOA Sønderborg, Damgade 104, Sønderborg. Hvis du vil deltage i spisning, skal du tilmelde dig senest 23. feb. Se dagsorden på foa.dk/

soenderborg – Arrangementskalender. OBS: ændringer i forbindelse med COVID-19.

Seniorklub. 3. feb. kl. 11-14: Lotto i FOA, tilmelding senest 29. jan. 24. feb. kl. 11-14: Generalforsamling jf. lovene. Indkomne forslag skal være formanden i hænde senest 4. feb. kl. 12. Dagsorden kan ses på foa.dk/soenderborg eller i afdelingen. 18. marts kl. 13.30: Hotel Alsik, tilmelding senest 12. marts. 14. april kl. 11-14: Fællesspisning i FOA, tilmelding senest 9. april. 6. maj kl. 8.20: Sommerudflugt til Korsbæk på Bakken. Afgang fra P-pladsen v. Sønderborg politistation, tilmelding/betaling senest 5. marts. 27. maj kl. 11: Jubilæumsudflugt, Skovkroen i Nørre Skov. Afgang fra P-pladsen v. Sønderborg politistation, tilmelding senest 14. maj. Husk tilmelding på 46 97 34 00 eller faglo20@foa.dk. Program for 2021 kan ses på hjemmesiden eller hent et program i afdelingen. Bemærk, som efterløner kan du frit benytte dig af Seniorklubbens arrangementer.

SØNDERJYLLAND

Seniorklubben. 21. jan. 2021 kl. 14: Foredrag v. Ingrid Wehlitz, der fortæller og viser billeder fra sin rejse til det nordlige Indien og til 'Kongeriget Ladakh', FOAs mødelokaler, Brundevvej 2, Rødekro. Tilmelding senest 14. jan. på foa.syd.dk. 25. feb. kl. 14: Generalforsamling i Seniorklubben. Vi starter med

et stykke brød kl. 13. Generalforsamlingen starter kl. 14. Dagsorden jf. lovene. På valg er Holger Kristensen, Hans Erik Hansen og Bente Barslev. Bagefter er der pakkeleg i FOAs mødelokaler på Brundevvej 2, Rødekro. Tilmelding senest 18. feb. på foa.syd.dk. Ret til ændringer ved arrangementer. Husk, du er automatisk medlem af seniorklubben som efterløner og pensionist.

VEJLE

Seniorer. Foreløbige mødedatoer i 2021: 12. jan., 9. feb., 9. marts, 13. april, 11. maj, 8. juni, 17. aug., 7. sep., 12. okt., 9. nov. og 7. dec. Der kommer nærmere besked om mødernes indhold.

VESTSJÆLLAND

Tilmelding med NemID. foa.dk/vestsjaelland **Fagforeningen.** 31. maj 2021 kl. 15.30: Ladywalk i Skælskør. Tilmelding senest 16. april. Kontakt: Tlf. 46 97 38 60. Telefon- og åbningstider: man.-tirs. kl. 9-15, ons. lukket, tors. kl. 9-17 og fre. kl. 9-13. Hjemmeside foa.dk/vestsjaelland. Mail vestsjaelland@foa.dk. Akuttelefon faglig 46 97 21 63 kl. 16-22 på hverdage. A-kassens call-center 46 97 10 10 kl. 16-20 på hverdage. **A-kassen.** FOA Job og Kompetencecafé – få styr på dine muligheder for at blive bedre til IT, jobsøgning og for at styrke dine almene kompetencer. Tilmelding til a-kassen på 46 97 38 60

– efterfølgende kontaktes du af AOF om tid og sted.

Social- og sundhedssektoren. 30. marts kl. 18-21 i Slagelse: Generalforsamling, dagsorden og tilmelding til spisning senest 23. marts på foa.dk/vestsjaelland.

Pædagogisk Sektor.

4. marts kl. 18-21 i Slagelse: Generalforsamling. Dagsorden og tilmelding til spisning senest 25. feb. på foa.dk/vestsjaelland.

Service sektoren.

24. marts kl. 18-21 i Slagelse: Generalforsamling. Dagsorden og tilmelding til spisning senest 17. marts på foa.dk/vestsjaelland. **Efterløns- og seniorklubben Holbæk.**

4. jan. kl. 13: Nytårskur med et glas bobler/kransekage. Gennemgang af program 2021. Tilmelding ikke nødvendig. 1. feb. kl. 13: Social kontrol v. Deniz Serinci. Tilmelding ikke nødvendig. 1. marts kl. 12: Generalforsamling og bankospil. Indkomne forslag skal være bestyrelsen i hænde senest 14 dage før generalforsamlingen. Dagsorden kan ses på hjemmesiden. Tilmelding til spisning senest 22. feb. til Marianne på 26 21 45 04.

Efterløns- og seniorklubben Slagelse.

8. jan. kl. 14: Nytårskur med et glas champagne/kransekage. Gennemgang af program 2021. Tilmelding ikke nødvendig. 3. feb. kl. 14: Servicehund v. Hanne Troensegaard. Tilmelding ikke nødvendig. 10. marts kl. 16: Generalforsamling og bankospil. Dagsorden

jf. lovene. Hygge med medbragt mad. Tilmelding ikke nødvendig. **Efterløns- og seniorklubben Ringsted.**

7. jan. kl. 14: Nytårskur med boblevand/lidt sødt. Sigurd Gormsen holder nytårstalen. Tilmelding ikke nødvendig.

4. feb. kl. 14: 'Matador & Modernitet' v. Andreas Christensen. Tilmelding ikke nødvendig. 5. marts kl. 14: 'Tænk hvis vi bliver 100 år' v. Helene Andersen. Tilmelding ikke nødvendig.

Efterløns- og seniorklubben Nordvestsjælland.

27. jan. kl. 10: Generalforsamling, nytårskur med et glas champagne og foredraget 'Med traktor og campingvogn fra Høng til Nordkap' v. Kurt Lindholm Frederiksen. Tilmelding senest 20. jan. 24. feb. kl. 11: 'Bo trygt' v. Per Kragh. Tilmelding senest 17. feb.

Redaktionen sluttet 25. november

Indlæg til 'Det sker' sendes til Henriette Monrad, hmon@foa.dk

Frist til nummer 2 1. februar

Frist til nummer 3 31. marts

Annoncer

Media-Partners
Telefon
29 67 14 36
hanne@media-partners.dk

Annoncefrist

Nummer 1:
13. januar
Nummer 2:
12. marts

Annoncer og indstik, som er udsendt sammen med Fagbladet FOA, er ikke udtryk for FOAs anbefalinger.

Nummer 1 udkommer Uge 7 2021

Synspunkter fremsat i Fagbladet FOA er ikke nødvendigvis sammenfaldende med FOAs synspunkter.

Vi tager ansvar for indholdet og er tilmeldt

PRESSE NÆVNET

Medlem af Danske Medier

DANSKE MEDIERS OPLAGSKONTROL

Tilsluttet Specialmedier-nes Oplagskontrol

Oplag:
174.374/10. årgang
Tryk: Stibo Complete
ISSN: 1901-0214



Social- og Sundhedsafdelingen:

46 97 22 22
foa.dk/sosu
Sydfyn: 46 97 27 27
foa.dk/sydfyn
Sydsjælland: 46 97 28 00
foa.dk/sydsjaelland
Sønderborg: 46 97 34 00
foa.dk/soenderborg
Sønderjylland: 46 97 35 00
foa.dk/soenderjylland

Varde: 75 21 01 00

foa.dk/varde

Vejle: 75 82 52 88

foa.dk/vejle

Vendsyssel: 46 97 10 30/46 97 13 46

foa.dk/vendsyssel

Vestsjælland: 46 97 38 60

foa.dk/vestsjaelland

Viborg: 46 97 30 30

foa.dk/viborg

Århus: 89 36 66 66

foa.dk/aarhus

PMF-afdelinger

PMF afd. 1: 46 97 31 01

foa.dk/pmf1

PMF afd. 4: 43 71 66 90

foa.dk/pmf4

FOA/PMF Kbh. Syd:

46 97 28 50

foa.dk/foa-pmf-kbh-syd

PMF Fyn: 46 97 13 13

foa.dk/pmf-fyn

PenSam

Jørgen Knudsens Vej 2

Postboks 282

3520 Farum

Telefon: 44 39 39 39

pensam@pensam.dk

pensam.dk

Udgiver:

FOA

Staunings Plads 1-3
1790 København V
Telefon: 46 97 26 26
foa.dk
e-mail: foa@foa.dk

QUIZ

1. Hvad har Kersti Runland lavet for at sige tak til blandt andre social- og sundhedsansatte og rengøringspersonale

- A. En podcast
- B. En bog
- C. En plakat

2. Hvor mange år gik der, før Rikke Christiansen fik forhandlet lokalløn?

- A. 3 år
- B. 5 år
- C. 10 år

4. Hvorfor skal Heidi Estrup Rasmussen have et kollegakram?

- A. Hver onsdag laver hun pausegymnastik
- B. Hun skaber stjernestunder for beboerne
- C. Hun elsker at pynte op til jul

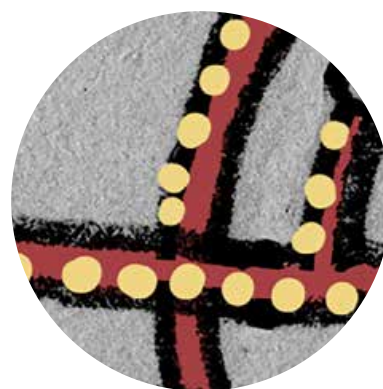


5. FOAs medlemmer kan få del i kompetencemidler til efteruddannelse. Hvor meget kan man højst få pr. år?

- A. 5.000 kroner
- B. 10.000 kroner
- C. 25.000 kroner

6. Hvem passede Faiso Jama Warsame som barn?

- A. Naboens hund
- B. Sin bedstemor
- C. Sin lillesøster



7. Vi er gået tæt på en af illustrationerne i dette nummer af Fagbladet FOA. Hvad forestiller det?

- A. Et tapetmønster fra 1920'erne
- B. En juleguirlande
- C. Seletøjet hos julemandens rendsdyr

8. Hvad foreslår Katrine Klinken som en mættende frokost?

- A. Rugbrødsklapsammen med avokado
- B. Kyllingesandwich
- C. Salat med kikærter

3. Hvor mange af FOAs medlemmer synes, det er en god idé at øge afgifterne på flyrejser?

- A. 44 %
- B. 57 %
- C. 79 %

KAN DU DIT FAGBLAD?

Vær med i lodtrækningen om et gavekort til Coop til en værdi af 250 kroner. Vi trækker lod blandt de indsendere, der har svaret rigtigt på flest spørgsmål. Du finder alle svar i dette nummer af Fagbladet FOA.

Kun medlemmer af FOA kan deltage i lodtrækningen. Send dit svar til: brevkasse@foa.dk senest 8. januar 2021. Du kan også besvare quizzen på foa.dk/quiz

Vinder af quizzen i Fagbladet FOA nr. 4/2020 blev **Marianne Børsting, Skive**.

LIVSSTILSHØJSKOLEN GUDUM NÆR FJORD, HAV OG SKOV

At vælge at tage på højskole er at åbne en dør til fællesskab, viden og fordybelse.

Tag på 2 ugers højskole og oplev livsglæde, inspiration, samvær og det gode højskoleliv.



LIVSSTILS
HØJSKOLEN

PRIS = 5.500 kr.

Beløbet dækker eneværelse, undervisning og fuld forplejning i **2 uger**

Kontakt:
Livsstilshøjskolen Gudum
Højbjergvej 2, 7620 Lemvig
* Telefon 97 88 83 00
* info@livsstilshojkskolen.dk
* www.livsstilshojkskolen.dk

Vi tilbyder spændende 2 ugers TEMAKURSER.

Temakurserne giver dig inspiration til at sætte din personlige kurs - såvel under som efter dit ophold.

Vores undervisning byder på en bred palette af fag, der har dig og din trivsel i livet som omdrejningspunkt. Og som støtter både den psykiske, den fysiske og den sociale balance.

På et temakursus får du 10 tema-moduler, fællessang og morgensamling, morgenmotion, foredrag, vandgymnastik, højskoleaften samt tilbud om vejning med BMI-analyse samt NADA øreakupunktur.

*** FYSIO FLOW + SUNDERE BINDEVÆV**
Kursusstart søndag 03/01 2021

*** ANTI-INFLAMMATORISK LIVSSTIL**
Kursusstart søndag 31/01 + 14/03 + 18/04 2021

*** SÆT DIN LIVSSTILS-KURS**
Kursusstart søndag 17/01 + 28/02 + 05/04 2021

Se flere temaer på vores hjemmeside

Få kontantrabat, når du handler i julen

– se mere på pluskort.dk

PlusMode.

Klæd hele familien på til julens hyggelige arrangementer med tøj, sko og accessoires fra Stylepit.

12%

Stylepit

PlusElektronik.

Skal der elektronik under juletræet, så besøg din lokale Expert butik, som forhandler alle de kendte mærkevarer.

3-20%

expert 

PlusHerretøj.

Shop julegaverne til manden hos tøjeksperten.dk og i udvalgte butikker med PlusKort rabat.

4%

TØJ | ekspert

PlusBrændstof.

Besøg dem du holder af i julen, og spar 20 øre pr. liter brændstof, når du betaler med et Shell Card med PlusKort rabat.

20 øre/l



PlusFritid.

Med et kæmpe udvalg af beklædning og udstyr til friluftslivet har Friluftsland julegaverne til den aktive familie.

9%



PlusTøj.

Opgrader garderoben, og bliv klar til jul med tøj fra kendte mærker som JUNK de LUXE, Lindbergh og Bison.

4%

WAGNER

FOA PlusKort.

Der tages forbehold for trykfejl og ændrede rabataftaler. Læs vilkår og betingelser for rabataftalerne på pluskort.dk

SPAR PENGE

TJEK DINE **FOA FORDELE** I PENSAM BANK

Er du med i FOA, kan du spare penge. Vi tilbyder priser & fordele ingen samlet set kan matche.

pensam.dk/foa_fordele

RING PÅ
44 39 39 53
og hør om **DINE**
fordele



LØNKONTO

- ✓ 3% i rente op til 25.000 kr.
- ✓ Kassekredit op til 50.000 kr.
- ✓ Personlig rådgiver
- ✓ Gebyrfri hverdag



BILLÅN

- ✓ Fra 2,95% i rente



PRIVATLÅN

- ✓ 5,95% i rente på privatlån - **NYHED**



BOLIGLÅN

- ✓ Landets billigste boliglån
- ✓ Spar 2.500 kr. pr. lånt million hos Totalkredit årligt
- ✓ Boligrådgivning fra start til slut

PenSam

FOA